

UREDBA (EU) 2023/956 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 10. svibnja 2023.****o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) U svojoj Komunikaciji od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu („europski zeleni plan”) Komisija je utvrdila novu strategiju rasta. Tom se strategijom Uniju nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem najkasnije do 2050. neće biti neto emisija (emisije nakon što se odbiju uklanjanja) stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast neće biti povezan s iskorištavanjem resursa. Europskim zelenim planom nastoji se zaštititi, očuvati i povećati prirodni kapital Unije te zaštititi zdravlje i dobrobit građana od rizika i učinaka povezanih s okolišem. Ta preobrazba istodobno mora biti pravedna i uključiva i nitko ne smije biti zapostavljen. Komisija je u svojoj Komunikaciji od 12. svibnja 2021. naslovljenoj „Put prema zdravom planetu za sve, Akcijski plan EU-a: Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla” najavila i promicanje odgovarajućih instrumenata i poticaja kako bi se bolje provodilo načelo „onečišćivač plaća” utvrđeno u članku 191. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i tako dovršilo postupno ukidanje „besplatnog onečišćavanja” radi postizanja što veće sinergije između dekarbonizacije i cilja nulte stope onečišćenja.
- (2) Pariški sporazum ⁽⁴⁾, donesen 12. prosinca 2015. u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) („Pariški sporazum”), stupio je na snagu 4. studenoga 2016. Stranke Pariškog sporazuma dogovorile su se da će zadržati povećanje prosječne globalne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te da će ulagati napore u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju. U skladu s Klimatskim paktom iz Glasgowa, koji je usvojen 13. studenoga 2021., Konferencija stranaka UNFCCC-a, koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma, prepoznala je i da bi se ograničavanjem povišenja prosječne globalne temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju znatno smanjili rizici i posljedice klimatskih promjena te se obvezala na to da će do kraja 2022. ojačati svoje ciljeve za 2030. kako bi se premostio jaz u razini ambicija.

⁽¹⁾ SL C 152, 6.4.2022., str. 181.

⁽²⁾ SL C 301, 5.8.2022., str. 116.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 18. travnja 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 25. travnja 2023.

⁽⁴⁾ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

- (3) Suočavanje s klimatskim i drugim izazovima povezanima s okolišem te ostvarenje ciljeva Pariškog sporazuma u središtu su europskog zelenog plana. U kontekstu vrlo ozbiljnih učinaka pandemije bolesti COVID-19 za zdravstvenu i gospodarsku dobrobit građana Unije vrijednost europskog zelenog plana samo je porasla.
- (4) Unija se obvezala da će do 2030. smanjiti neto emisije stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu Unije za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990., kako je utvrđeno u podnesku UNFCCC-u u ime Europske unije i njezinih država članica o ažuriranju nacionalno utvrđenog doprinosa Europske unije i njezinih država članica.
- (5) Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ u zakonodavstvo je ugrađen cilj postizanja klimatske neutralnosti u cjelokupnom gospodarstvu najkasnije do 2050. U toj se uredbi utvrđuje i obvezujući cilj Unije u pogledu domaćeg smanjenja neto emisija stakleničkih plinova (emisije nakon što se odbiju uklanjanja) do 2030. za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990.
- (6) U posebnom izvješću Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) iz 2018. o učincima povišenja globalne temperature od 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju i povezanim putanjama globalnih emisija stakleničkih plinova iznosi se čvrsto znanstveno uporište za borbu protiv klimatskih promjena i skreće pozornost na potrebu za jačanjem djelovanja u području klime. U tom se izvješću potvrđuje da je za smanjenje vjerojatnosti ekstremnih vremenskih uvjeta potrebno hitno smanjiti emisije stakleničkih plinova i da je klimatske promjene potrebno ograničiti na povišenje globalne temperature od 1,5 °C. Osim toga, ako se brzo ne aktiviraju načini ublažavanja, u skladu s ograničavanjem globalnog zatopljenja na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju, bit će potrebno poduzeti mnogo skuplje i složenije mjere prilagodbe kako bi se izbjegli učinci viših razina globalnog zatopljenja. U doprinosu radne skupine I. Šestom izvješću o procjeni IPCC-a naslovljenom „Climate Change 2021: The Physical Science Basis” (Klimatske promjene 2021.: znanstveni dokazi) podsjeća se da klimatske promjene već utječu na svaku regiju na Zemlji te se predviđa da će u idućim desetljećima doći do povećanja klimatskih promjena u svim regijama. U tom se izvješću ističe da će ograničavanje zatopljenja na razini blizu 1,5 °C ili čak 2 °C biti izvan dosega ako ne dođe do trenutalnog, brzog i opsežnog smanjenja emisija stakleničkih plinova.
- (7) Unija provodi ambicioznu politiku djelovanja u području klime i uspostavila je regulatorni okvir za postizanje svojeg cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. Zakonodavstvo kojim se taj cilj nastoji ostvariti među ostalim obuhvaća Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ kojom se uspostavlja sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije („EU sustav trgovanja emisijama”) i osigurava usklađeno određivanje cijena emisija stakleničkih plinova na razini Unije za energetske intenzivne sektore i podsektore, Uredbu (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ kojom se uspostavljaju nacionalni ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. te Uredbu (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ kojom se od država članica zahtijeva da emisije stakleničkih plinova proizašle iz korištenja zemljišta kompenziraju uklanjanjem stakleničkih plinova iz atmosfere.
- (8) Unatoč tome što je Unija znatno smanjila svoje domaće emisije stakleničkih plinova, emisije stakleničkih plinova koje su ugrađene u uvoz rastu, čime se podrivaju nastojanja Unije da smanji svoj globalni otisak emisija stakleničkih plinova. Unija ima odgovornost i dalje predvoditi globalno djelovanje u području klime.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1).

⁽⁶⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

- (9) Sve dok znatan broj međunarodnih partnera Unije zauzima politički pristup kojim se ne ostvaruju klimatske ambicije na istoj razini kao u Uniji, postoji rizik od izmještanja emisija ugljika. Do izmještanja emisija ugljika dolazi kad zbog troškova povezanih s klimatskim politikama poduzeća u određenim industrijskim sektorima ili podsektorima premještaju proizvodnju u druge zemlje ili kad se istovjetni proizvodi s nižom razinom emisija stakleničkih plinova zamjenjuju uvezenim proizvodima iz tih zemalja. Takve situacije mogle bi dovesti do povećanja ukupnih globalnih emisija, čime bi se ugrozilo smanjenje emisija stakleničkih plinova koje je hitno potrebno ako svijet namjerava zadržati povećanje prosječne globalne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju i ulagati napore u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju. S obzirom na to da Unija povećava svoje klimatske ambicije, taj bi rizik od izmještanja emisija ugljika mogao podrivati učinkovitost politika Unije za smanjenje emisija.
- (10) Inicijativa za mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) dio je zakonodavnog paketa „Spremni za 55 %”. CBAM treba služiti kao ključan element paketa instrumenata Unije kojim će se nositi s rizikom od izmještanja emisija ugljika koji proizlazi iz većih klimatskih ambicija Unije kako bi se u skladu s Pariškim sporazumom ostvario cilj klimatske neutralnosti Unije najkasnije do 2050. Očekuje se da će CBAM doprinijeti i promicanju dekarbonizacije u trećim zemljama.
- (11) Postojeći mehanizmi za nošenje s rizikom od izmještanja emisija ugljika u sektorima ili podsektorima u kojima takav rizik postoji uključuju prijelaznu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama i financijske mjere za nadoknadu troškova neizravnih emisija koji proizlaze iz troškova emisija stakleničkih plinova prenesenih u cijene električne energije. Ti su mehanizmi utvrđeni u članku 10.a stavku 6. odnosno u članku 10.b Direktive 2003/87/EZ. Besplatna dodjela emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama na razini najuspješnijih zemalja instrument je politike za određene industrijske sektore kako bi se nosilo s rizikom od izmještanja emisija ugljika. Međutim, u usporedbi s prodajom svih jedinica na dražbi takva besplatna dodjela slabi cjenovni signal koji sustav šalje te stoga takva dodjela utječe na poticaje za ulaganje u daljnje smanjenje emisija stakleničkih plinova.
- (12) U okviru CBAM-a ti se postojeći mehanizmi nastoje zamijeniti drukčijim pristupom riziku od izmještanja emisija ugljika, odnosno osiguravanjem određivanja istovjetne cijene ugljika za uvezene i domaće proizvode. Kako bi se osigurao postupan prelazak s trenutnog sustava besplatnih emisijskih jedinica na CBAM, trebalo bi postupno uvoditi CBAM i istodobno postupno ukidati besplatnu dodjelu emisijskih jedinica u sektorima obuhvaćenima CBAM-om. Kombinirana i prijelazna primjena besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama i CBAM-a ni u kojem slučaju ne bi trebala dovesti do povoljnijeg postupanja prema robi iz Unije u odnosu na robu uvezenu u carinsko područje Unije.
- (13) Cijena ugljika raste, a trgovačkim društvima potrebni su dugoročna vidljivost, predvidljivost i pravna sigurnost kako bi donijela odluke o ulaganjima u dekarbonizaciju industrijskih procesa. Stoga bi, kako bi se ojačao pravni okvir za borbu protiv izmještanja emisija ugljika, trebalo zacrtati jasan put za postupno daljnje proširenje područja primjene CBAM-a na proizvode, sektore i podsektore izložene riziku od izmještanja emisija ugljika.
- (14) Iako je cilj CBAM-a spriječiti rizik od izmještanja emisija ugljika, ovom bi se Uredbom istodobno potaknuli proizvođači iz trećih zemalja da upotrebljavaju tehnologije koje su učinkovitije u pogledu emisija stakleničkih plinova kako bi nastajalo manje emisija. Zbog toga se očekuje da će se CBAM-om učinkovito poduprijeti smanjenje emisija stakleničkih plinova u trećim zemljama.
- (15) S obzirom na to da je CBAM instrument za sprečavanje izmještanja emisija ugljika i smanjenje emisija stakleničkih plinova, njime bi trebalo osigurati da uvezeni proizvodi podliježu regulatornom sustavu u kojem se primjenjuju troškovi ugljika istovjetni onima u okviru EU sustava trgovanja emisijama, što bi dovelo do toga da je cijena ugljika istovjetna za uvezene i domaće proizvode. CBAM je klimatska mjera kojom bi se trebalo poduprijeti smanjenje globalnih emisija stakleničkih plinova i spriječiti rizik od izmještanja emisija ugljika uz istodobno osiguravanje usklađenosti s pravom Svjetske trgovinske organizacije.

- (16) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na robu uvezenu u carinsko područje Unije iz trećih zemalja, osim ako njezina proizvodnja već podliježe EU sustavu trgovanja emisijama u okviru njegove primjene na treće zemlje ili područja ili sustav određivanja cijene ugljika koji je potpuno povezan s EU sustavom trgovanja emisijama.
- (17) Kako bi se osiguralo da se prelazak na ugljično neutralno gospodarstvo stalno odvija uz ekonomsku i socijalnu koheziju, pri budućoj reviziji ove Uredbe trebalo bi u obzir uzeti posebna svojstva i ograničenja najudaljenijih regija iz članka 349. UFEU-a, kao i otočnih država koje su dio carinskog područja Unije, ne ugrožavajući cjelovitost i dosljednost pravnog poretka Unije, uključujući unutarnje tržište i zajedničke politike.
- (18) Kako bi se spriječio rizik od izmještanja emisija ugljika u odobalnim postrojenjima, ova bi se Uredba trebala primjenjivati na robu ili proizvode prerađene od te robe koji su dobiveni postupkom unutarnje proizvodnje, a koji su doneseni na umjetni otok, fiksnu ili plutajuću strukturu ili neku drugu strukturu u epikontinentalnom pojasu ili u isključivom gospodarskom pojasu države članice ako taj epikontinentalni pojas ili isključivi gospodarski pojas graniče s carinskim područjem Unije. Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za utvrđivanje detaljnih uvjeta za primjenu CBAM-a na takvu robu.
- (19) Emisije stakleničkih plinova koje bi trebale podlijegati CBAM-u trebale bi odgovarati emisijama stakleničkih plinova obuhvaćenima Prilogom I. Direktivi 2003/87/EZ, odnosno ugljikovu dioksidu (CO₂) te, prema potrebi didušikovu oksidu i perfluorouglicima. CBAM bi se u početku trebao primjenjivati na izravne emisije tih stakleničkih plinova nastale od trenutka proizvodnje robe do uvoza te robe u carinsko područje Unije, odražavajući područje primjene EU sustava trgovanja emisijama kako bi se osigurala koherentnost. CBAM bi se trebao primjenjivati i na neizravne emisije. Te neizravne emisije su emisije koje potječu iz proizvodnje električne energije koja se upotrebljava za proizvodnju robe na koju se primjenjuje ova Uredba. Uključivanjem neizravnih emisija dodatno bi se povećala okolišna učinkovitost CBAM-a i njegova ambicija da doprinese borbi protiv klimatskih promjena. Međutim, neizravne emisije ne bi se trebale u početku uzimati u obzir za robu na koju se primjenjuju financijske mjere u Uniji kojima se nadoknađuju troškovi neizravnih emisija koji proizlaze iz troškova emisija stakleničkih plinova prenesenih u cijene električne energije. Ta je roba navedena u Prilogu II. ovoj Uredbi. Kad je riječ o području primjene CBAM-a trebalo bi na odgovarajući način uzeti u obzir buduće revizije EU sustava trgovanja emisijama iz Direktive 2003/87/EZ, a posebno revizije mjera za nadoknadu neizravnih troškova. Tijekom prijelaznog razdoblja trebalo bi prikupljati podatke u svrhu dodatnog utvrđivanja metodologije za izračun neizravnih emisija. U toj bi se metodologiji trebala u obzir uzeti količina električne energije upotrijebljene za proizvodnju robe navedene u Prilogu I. ovoj Uredbi, kao i zemlja podrijetla, izvor proizvodnje i faktori emisije povezani s tom električnom energijom. Trebalo bi dodatno utvrditi posebnu metodologiju kako bi se postiglo da se na najprikladniji način spriječi izmještanje emisija ugljika i kako bi se osigurao okolišni integritet CBAM-a.
- (20) EU sustav trgovanja emisijama i CBAM imaju zajednički cilj određivanja cijena emisija stakleničkih plinova ugrađenih u iste sektore i robu na temelju posebnih emisijskih jedinica ili certifikata. Oba su sustava regulatorne prirode i opravdana su zbog potrebe za ograničavanjem emisija stakleničkih plinova, u skladu s obvezujućim okolišnim ciljem na temelju prava Unije utvrđenim u Uredbi (EU) 2021/1119 da se do 2030. neto emisije stakleničkih plinova Unije smanje za najmanje 55 % u odnosu na razinu iz 1990. i ciljem da se najkasnije do 2050. postigne i klimatska neutralnost u cjelokupnom gospodarstvu.
- (21) Iako se u okviru EU sustava trgovanja emisijama utvrđuje ukupni broj izdanih emisijskih jedinica (gornja granica) za emisije stakleničkih plinova iz djelatnosti obuhvaćenih njegovim područjem primjene i omogućuje se trgovanje emisijskim jedinicama (sustav određivanja gornjih granica emisija i trgovanja emisijama), u okviru CBAM-a ne bi trebalo uvoditi količinska ograničenja za uvoz kako se ne bi ograničavali trgovinski tokovi. Nadalje, premda se EU sustav trgovanja emisijama primjenjuje na postrojenja u Uniji, CBAM bi se trebao primjenjivati na određenu robu koja se uvozi u carinsko područje Unije.
- (22) Sustav CBAM-a ima određene posebne značajke u usporedbi s EU sustavom trgovanja emisijama, među ostalim značajke u pogledu izračuna cijene CBAM certifikata, mogućnosti trgovanja CBAM certifikatima i njihova razdoblja valjanosti. Te su značajke uvedene zbog potrebe da se očuva djelotvornost CBAM-a kao mjere za sprečavanje izmještanja emisija ugljika tijekom vremena. Njima se osigurava i da upravljanje sustavom CBAM ne dovodi do

pretjeranog opterećenja i u smislu obveza koje se određuju operatorima i u pogledu administrativnih resursa, uz istodobno očuvanje razine fleksibilnosti dostupne operatorima istovjetne onoj u EU sustavu trgovanja emisijama. Osiguravanje takve ravnoteže posebno je važno za dotična mala i srednja poduzeća (MSP-ovi).

- (23) Kako bi se očuvala njegova djelotvornost kao mjere za sprečavanje izmještanja emisija ugljika, CBAM treba vjerno odražavati cijenu iz EU sustava trgovanja emisijama. Iako se na tržištu EU sustava trgovanja emisijama cijena emisijskih jedinica stavljenih na tržište određuje na dražbama, cijena CBAM certifikata trebala bi objektivno odražavati cijenu s takvih dražbi na temelju prosječnih vrijednosti koje se izračunavaju svakog tjedna. Takve prosječne tjedne cijene vjerno odražavaju fluktuacije cijena u EU sustavu trgovanja emisijama i razumno omogućuju da uvoznici ostvare korist od promjena cijena u tom sustavu, a istodobno osiguravaju i da upravna tijela mogu i dalje jednostavno upravljati sustavom.
- (24) U okviru EU sustava trgovanja emisijama na temelju gornje granice određuje se ponuda emisijskih jedinica i pruža se sigurnost kad je riječ o maksimalnoj razini emisija stakleničkih plinova. Cijena ugljika ovisi o ravnoteži te ponude i potražnje na tržištu. Za cjenovni poticaj nužno je pomanjkanje. Ovom se Uredbom ne namjerava uvesti gornja granica broja CBAM certifikata dostupnih uvoznicima; kad bi uvoznici mogli prenositi te certifikate i njima trgovati, ta bi mogućnost mogla dovesti do situacija u kojima cijena CBAM certifikata više ne bi odražavala kretanje cijene u EU sustavu trgovanja emisijama. Zbog takve situacije oslabio bi poticaj za dekarbonizaciju, što bi pogodovalo izmještanju emisija ugljika i naškodilo općem klimatskom cilju CBAM-a. Mogla bi se pojaviti i razlika u cijenama za operatore iz različitih zemalja. Ograničenja mogućnosti za trgovanje CBAM certifikatima i njihov prijenos stoga su opravdani zbog potrebe da se izbjegne podrivanje djelotvornosti i klimatskog cilja CBAM-a te da se osigura nepristrano postupanje prema operatorima iz različitih zemalja. Međutim, kako bi se zadržala mogućnost uvoznika da optimiziraju svoje troškove, ovom bi se Uredbom trebao predvidjeti sustav u kojem nadležna tijela mogu od uvoznika ponovno kupiti određenu količinu viška certifikata. Takva količina trebala bi se utvrditi na razini koja uvoznicima razumno omogućuje da u razdoblju valjanosti certifikata optimiziraju troškove i istodobno zadrže ukupni učinak prijena cijene, čime se održava okolišni cilj CBAM-a.
- (25) S obzirom na to da bi se CBAM primjenjivao na uvoz robe u carinsko područje Unije, a ne na postrojenja, u okviru CBAM-a trebale bi se primjenjivati i određene prilagodbe i pojednostavljenja. Jedno takvo pojednostavljenje trebalo bi biti uvođenje jednostavnog i pristupačnog sustava deklaracija u okviru kojeg bi uvoznici prijavljivali ukupne verificirane emisije stakleničkih plinova ugrađene u robu uvezenu određene kalendarske godine. Trebalo bi primijeniti i drukčiji vremenski okvir u odnosu na ciklus ispunjenja obveza za EU sustav trgovanja emisijama kako bi se izbjegla moguća uska grla koja bi mogla proizići iz obveza akreditiranih verifikatora u skladu s ovom Uredbom i Direktivom 2003/87/EZ.
- (26) Države članice trebale bi, za povrede ove Uredbe, izricati sankcije i osigurati da se te sankcije izvršavaju. Konkretnije, iznos sankcije za nepredaju CBAM certifikata za ovlaštenog CBAM deklaranta trebao bi biti jednak iznosu u skladu s člankom 16. stavcima 3. i 4. Direktive 2003/87/EZ. Međutim, ako je robu u Uniju unijela osoba koja nije ovlaštena CBAM deklarant, bez poštovanja obveza na temelju ove Uredbe, iznos tih sankcija trebao bi biti veći kako bi bio učinkovit, proporcionalan i odvraćajući, uzimajući u obzir i činjenicu da ta osoba nije obvezna predati CBAM certifikate. Izricanjem sankcija na temelju ove Uredbe ne dovode se u pitanje sankcije koje se na temelju prava Unije ili nacionalnog prava mogu izreći za povrede drugih relevantnih obveza, posebno onih koje se odnose na carinske propise.
- (27) Iako se EU sustav trgovanja emisijama primjenjuje na određene procese proizvodnje i djelatnosti, CBAM bi trebao biti usmjeren na odgovarajući uvoz robe. Za to je potrebno jasno identificirati uvezenu robu njezinim razvrstavanjem u kombiniranu nomenklaturu (KN) utvrđenu u Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87^(*) i povezati je s ugrađenim emisijama.

(*) Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 256, 7.9.1987., str. 1.).

- (28) Roba ili prerađeni proizvodi obuhvaćeni CBAM-om trebali bi odražavati djelatnosti obuhvaćene EU sustavom trgovanja emisijama jer se taj sustav temelji na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijima povezanim s okolišnim ciljem Direktive 2003/87/EZ te je najposebniji sustav za regulaciju emisija stakleničkih plinova u Uniji.
- (29) Utvrđivanje područja primjene CBAM-a tako da odražava djelatnosti obuhvaćene EU sustavom trgovanja emisijama doprinijelo bi i tome da se prema uvezenim proizvodima ne postupa nepovoljnije u odnosu na slične proizvode domaćeg podrijetla.
- (30) Iako je krajnji cilj CBAM-a obuhvatiti širok opseg proizvoda, bilo bi razborito započeti s odabranim brojem sektora s relativno homogenom robom gdje postoji rizik od izmještanja emisija ugljika. Sektori Unije za koje se smatra da su izloženi riziku od izmještanja emisija ugljika navedeni su u Delegiranoj odluci Komisije (EU) 2019/708 ⁽¹⁰⁾.
- (31) Robu, na koju bi se ova Uredba trebala primjenjivati, trebalo bi odabrati nakon pažljive analize njezine važnosti u smislu kumuliranih emisija stakleničkih plinova i rizika od izmještanja emisija ugljika u odgovarajućim sektorima EU sustava trgovanja emisijama, a istodobno bi trebalo ograničiti složenost i administrativno opterećenje za dotične operatore. Osobito bi pri odabiru trebalo uzeti u obzir osnovne materijale i osnovne proizvode obuhvaćene EU sustavom trgovanja emisijama kako bi se osiguralo da emisije ugrađene u proizvode s visokim emisijama koji su uvezeni u Uniju podliježu cijeni ugljika koja je istovjetna onoj koja se primjenjuje na proizvode iz Unije te kako bi se ublažio rizik od izmještanja emisija ugljika. Relevantni kriteriji za suženje odabira trebali bi biti sljedeći: prvo, važnost sektora u smislu emisija, odnosno je li sektor jedan od najvećih ukupnih izvora emisija stakleničkih plinova; drugo, izloženost sektora znatnom riziku od izmještanja emisija ugljika, kako je definiran u skladu s Direktivom 2003/87/EZ; i treće, potreba za uravnoteženjem širokog opsega proizvoda u smislu emisija stakleničkih plinova te ograničavanja složenosti i administrativnog opterećenja.
- (32) Primjena prvog kriterija omogućila bi navođenje sljedećih industrijskih sektora u smislu kumuliranih emisija: željezo i čelik, rafinerije, cement, aluminij, organske osnovne kemikalije, vodik i gnojiva.
- (33) Zbog svojih posebnih značajki određeni sektori navedeni u Delegiranoj odluci (EU) 2019/708 ipak se u ovoj fazi ne bi trebali razmatrati u ovoj Uredbi.
- (34) Osobito organske kemikalije ne bi trebale biti obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe zbog tehničkih ograničenja koja u trenutku donošenja ove Uredbe onemogućuju jasno definiranje ugrađenih emisija takve uvezene robe. Referentna vrijednost primjenjiva na tu robu u okviru EU sustava trgovanja emisijama osnovni je parametar, na temelju kojeg nije moguće nedvosmisleno dodijeliti emisije ugrađene u pojedinačnu uvezenu robu. Za usmjereniju dodjelu organskim kemikalijama potrebno je više podataka i analiza.
- (35) Slična se tehnička ograničenja primjenjuju na rafinerijske proizvode za koje pojedinačnim izlaznim proizvodima nije moguće nedvosmisleno dodijeliti emisije stakleničkih plinova. Međutim, relevantna referentna vrijednost u EU sustavu trgovanja emisijama ne odnosi se izravno na određene proizvode, kao što su benzin, dizel ili kerozin, nego na sve rafinerijske proizvode.
- (36) Proizvode od aluminija trebalo bi uključiti u CBAM jer su izrazito izloženi izmještanju emisija ugljika. Povrh toga, u više industrijskih primjena oni izravno konkuriraju proizvodima od čelika zbog značajki koje su vrlo slične značajkama proizvoda od čelika.
- (37) U trenutku donošenja ove Uredbe uvoz vodika u Uniju relativno je nizak. Međutim, očekuje se da će se ta situacija znatno promijeniti u idućim godinama jer se u paketu Unije „Spremni za 55 %” promiče upotreba vodika proizvedenog iz obnovljivih izvora. Kad je riječ o dekarbonizaciji industrije u cjelini, povećat će se potražnja za vodikom proizvedenim iz obnovljivih izvora, što će dovesti do neintegriranih procesa proizvodnje u proizvodima na kraju proizvodnog lanca u kojima je vodik prekursor. Uvrštavanje vodika u područje primjene CBAM-a primjereno je sredstvo za daljnje poticanje dekarbonizacije vodika.

⁽¹⁰⁾ Delegirana odluka Komisije (EU) 2019/708 od 15. veljače 2019. o dopuni Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu utvrđivanja sektora i podsektora koji se smatraju izloženima značajnom riziku od istjecanja ugljika, za razdoblje od 2021. do 2030. (SL L 120, 8.5.2019., str. 20.).

- (38) Slično tome, u područje primjene CBAM-a trebalo bi uključiti određene proizvode unatoč niskoj razini ugrađenih emisija koje nastaju tijekom njihova procesa proizvodnje jer bi se njihovim izuzimanjem povećala vjerojatnost izbjegavanja uključenja čeličnih proizvoda u CBAM promjenom strukture trgovine prema proizvodima na kraju proizvodnog lanca.
- (39) S druge strane, ova se Uredba u početku ne bi trebala primjenjivati na određene proizvode čija proizvodnja ne podrazumijeva visoke razine emisija, kao što su željezna lomljevinna, neke feroslitine i određena gnojiva.
- (40) U područje primjene ove Uredbe trebalo bi uključiti uvoz električne energije jer je taj sektor odgovoran za 30 % ukupnih emisija stakleničkih plinova u Uniji. Veće klimatske ambicije Unije dovele bi do povećanja razlike u troškovima ugljika pri proizvodnji električne energije u Uniji i trećim zemljama. Tom razlikom u kombinaciji s napretkom u povezivanju elektroenergetske mreže Unije s elektroenergetskom mrežom njezinih susjeda povećao bi se rizik od izmještanja emisija ugljika zbog povećanog uvoza električne energije, čiji se znatan dio proizvodi u elektranama na ugljen.
- (41) Kako bi se izbjeglo prekomjerno administrativno opterećenje nadležnih nacionalnih uprava i uvoznika, primjereno je utvrditi ograničen broj slučajeva u kojima se obveze iz ove Uredbe ne bi trebale primjenjivati. Međutim, tom *de minimis* odredbom ne dovodi se u pitanje kontinuirana primjena odredbi na temelju prava Unije ili nacionalnog prava koje su potrebne kako bi se osiguralo poštovanje obveza iz ove Uredbe, a posebno carinskog zakonodavstva, uključujući sprečavanje prijevara.
- (42) S obzirom na to da uvoznici robe obuhvaćene ovom Uredbom u trenutku uvoza ne bi trebali biti dužni ispuniti svoje obveze iz ove Uredbe, trebalo bi primijeniti posebne administrativne mjere kako bi se osiguralo da se te obveze ispune kasnije. Stoga bi uvoznici trebali imati pravo na uvoz robe koja podliježe ovoj Uredbi tek nakon što im nadležna tijela izdaju ovlaštenje.
- (43) Carinska tijela ne bi trebala dopustiti uvoz robe bilo kojoj drugoj osobi osim ovlaštenom CBAM deklarantu. U skladu s člancima 46. i 48. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ carinska tijela imaju pravo provoditi provjere robe, među ostalim u pogledu identifikacije ovlaštenog CBAM deklaranta, osmeroznamenaste oznake KN, količine i zemlje podrijetla uvezene robe, datuma deklaracije te carinskog postupka. Komisija bi trebala uvrstiti rizike povezane s CBAM-om u uspostavu zajedničkih kriterija i standarda za rizike na temelju članka 50. Uredbe (EU) br. 952/2013.
- (44) Tijekom prijelaznog razdoblja carinska tijela trebala bi obavješćivati carinske deklarante o obvezi prijavljivanja informacija kako bi se doprinijelo prikupljanju informacija te osviještenosti o potrebi da se zatraži status ovlaštenog CBAM deklaranta kad je to primjenjivo. Carinska tijela trebala bi takve informacije priopćiti na odgovarajući način kako bi se osiguralo da su carinski deklaranti svjesni te obveze.
- (45) CBAM bi se trebao temeljiti na sustavu deklaracija u kojem bi ovlašteni CBAM deklarant, koji bi mogao zastupati više uvoznika, svake godine podnio deklaraciju ugrađenih emisija u robu uvezenu u carinsko područje Unije i predao onoliko CBAM certifikata koliko odgovara tim deklariranim emisijama. Prvu CBAM deklaraciju za kalendarsku godinu 2026. trebalo bi podnijeti do 31. svibnja 2027.
- (46) Ovlaštenom CBAM deklarantu trebalo bi omogućiti da zatraži smanjenje broja CBAM certifikata koje treba predati u skladu s cijenom ugljika koja je već stvarno plaćena u zemlji podrijetla za deklarirane ugrađene emisije.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

- (47) Deklarirane ugrađene emisije trebala bi verificirati osoba koju je akreditiralo nacionalno akreditacijsko tijelo imenovano u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾ ili u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2018/2067 ⁽¹³⁾.
- (48) U okviru CBAM-a trebalo bi omogućiti operatorima proizvodnih postrojenja u trećim zemljama da se registriraju u CBAM registru i da svoje verificirane ugrađene emisije iz proizvodnje robe stave na raspolaganje ovlaštenim CBAM deklarantima. Operatoru bi trebalo omogućiti da prema njegovoj odluci njegovo ime i prezime, adresa i informacije za kontakt u CBAM registru ne budu dostupni javnosti.
- (49) CBAM certifikati razlikovali bi se od emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama čija su ključna značajka dnevne dražbe. Zbog potrebe za određivanjem jasne cijene CBAM certifikata svakodnevno objavljivanje dovelo bi do prekomjernog opterećenja i zabune među operatorima jer postoji rizik da će dnevne cijene nakon objave postati zastarjele. Stoga bi tjedno objavljivanje cijena CBAM-a točnije odražavalo kretanje cijena emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama koje su stavljene na tržište i na taj bi se način nastojao ostvariti isti klimatski cilj. Stoga bi izračun cijene CBAM certifikata trebalo utvrditi na temelju vremenskog okvira, odnosno jednom tjedno, duljeg od onog utvrđenog EU sustavom trgovanja emisijama, odnosno jednom dnevno. Komisija bi trebala biti zadužena za izračun i objavu te prosječne cijene.
- (50) Kako bi se ovlaštenim CBAM deklarantima omogućilo da budu fleksibilni pri ispunjavanju obveza iz ove Uredbe i iskoriste fluktuacije cijena emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama, CBAM certifikati trebali bi biti valjani ograničeno razdoblje od datuma njihove kupnje. Ovlaštenom CBAM deklarantu trebalo bi biti dopušteno da suvišni dio kupljenih certifikata preproda. Kako bi predao CBAM certifikate, ovlašteni CBAM deklarant trebao bi tijekom godine prikupiti potreban broj certifikata koji odgovara pragovima postavljenima na kraju svakog tromjesečja.
- (51) Zbog fizičkih svojstava električne energije kao proizvoda opravdan je nešto drukčiji oblik CBAM-a nego kod druge robe. Zadane vrijednosti trebalo bi upotrebljavati pod jasno utvrđenim uvjetima, a ovlašteni CBAM deklaranti trebali bi moći zatražiti da se njihove obveze iz ove Uredbe izračunaju na temelju stvarnih emisija. Trgovina električnom energijom razlikuje se od trgovine drugom robom, posebno zato što se odvija u međupovezanim elektroenergetskim mrežama, na burzama električne energije i uz primjenu posebnih oblika trgovanja. Tržišno povezivanje strogo je reguliran oblik trgovine električnom energijom koji omogućuje agregiranje prodajnih i kupovnih ponuda u cijeloj Uniji.
- (52) Kako bi se spriječio rizik od izbjegavanja mjera i poboljšala sljedivost stvarnih emisija CO₂ iz uvoza električne energije i njihove primjene u robi, izračun stvarnih emisija trebao bi biti dopušten isključivo pod određenim strogim uvjetima. Posebno bi trebalo dokazati da postoji jamčena nominacija dodijeljenog interkonekcijskog kapaciteta i da postoji izravan ugovorni odnos kupca i proizvođača obnovljive električne energije ili kupca i proizvođača električne energije čija je vrijednost emisija niža od zadane.
- (53) Kako bi se smanjio rizik od izmještanja emisija ugljika, Komisija bi trebala poduzeti mjere kako bi odgovorila na prakse izbjegavanja mjera. Komisija bi trebala evaluirati rizik od takvog izbjegavanja u svim sektorima na koje se primjenjuje ova Uredba.
- (54) Ugovorne stranke Ugovora o osnivanju Energetske zajednice sklopljenog Odlukom Vijeća 2006/500/EZ ⁽¹⁴⁾ te stranke sporazumâ o pridruživanju, uključujući detaljna i sveobuhvatna područja slobodne trgovine, predane su provedbi postupaka dekarbonizacije koji bi s vremenom trebali dovesti do donošenja mehanizama za određivanje cijene ugljika koji su slični ili istovjetni EU sustavu trgovanja emisijama ili do njihova sudjelovanja u EU sustavu trgovanja emisijama.

⁽¹²⁾ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

⁽¹³⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2067 od 19. prosinca 2018. o verifikaciji podataka i akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 334, 31.12.2018., str. 94.).

⁽¹⁴⁾ Odluka Vijeća 2006/500/EZ od 29. svibnja 2006. o sklapanju Ugovora o Energetskoj zajednici od strane Europske zajednice (SL L 198, 20.7.2006., str. 15.).

- (55) Integracija trećih zemalja u Unijino tržište električne energije važan je faktor za te zemlje da ubrzaju svoj prelazak na energetske sustave s visokim udjelom energije iz obnovljivih izvora. Zahvaljujući tržišnom povezivanju tržišta električne energije, kako je utvrđeno u Uredbi Komisije (EU) 2015/1222 ⁽¹⁵⁾, treće zemlje mogu bolje integrirati električnu energiju iz obnovljivih izvora u tržište električne energije, učinkovito razmjenjivati takvu električnu energiju unutar šireg područja i pritom održavati ravnotežu ponude i potražnje na širem tržištu Unije te smanjiti intenzitet emisija CO₂ u okviru svoje proizvodnje električne energije. Integracija trećih zemalja u Unijino tržište električne energije istodobno doprinosi sigurnosti opskrbe električnom energijom u tim zemljama i susjednim državama članicama.
- (56) Nakon što se u okviru tržišnog povezivanja tržišta električnom energijom trećih zemalja usko integriraju u Unijino tržište električne energije, trebalo bi pronaći tehnička rješenja za osiguranje primjene CBAM-a na električnu energiju koja se iz tih zemalja izvozi u carinsko područje Unije. Ako nije moguće pronaći tehnička rješenja, treće zemlje čija su tržišta povezana s tržištem Unije trebale bi do 2030. imati pravo na vremenski ograničeno izuzeće od CBAM-a isključivo u pogledu izvoza električne energije i ako ispunjavaju određene uvjete. Te treće zemlje trebale bi, međutim, izraditi plan djelovanja i obvezati se na provedbu mehanizma za određivanje cijene ugljika kojim se predviđa cijena istovjetna onoj u EU sustavu trgovanja emisijama te bi se trebale obvezati na postizanje ugljične neutralnosti najkasnije do 2050., kao i na usklađivanje sa zakonodavstvom Unije u području okoliša, klime, tržišnog natjecanja i energije. Takvo bi izuzeće trebalo povući u bilo kojem trenutku ako postoje razlozi za sumnju da predmetna zemlja ne ispunjava svoje obveze ili do 2030. nije donijela sustav trgovanja emisijama istovjetan EU sustavu trgovanja emisijama.
- (57) Prijelazne odredbe trebale bi se primjenjivati tijekom ograničenog razdoblja. U tu bi svrhu, a kako bi se olakšalo njegovo neometano uvođenje i time smanjio rizik od remećenja trgovine, CBAM trebalo primjenjivati bez financijske prilagodbe. Uvoznici bi svaka tri mjeseca trebali izvješćivati o ugrađenim emisijama u robu uvezenoj tijekom prethodnog tromjesečja određene kalendarske godine i pritom navesti izravne i neizravne emisije te cijenu ugljika stvarno plaćenu u inozemstvu. Zadnje CBAM izvješće, koje je izvješće koje treba podnijeti za posljednje tromjesečje 2025., trebalo bi podnijeti do 31. siječnja 2026.
- (58) Kako bi se olakšalo i osiguralo pravilno funkcioniranje CBAM-a, Komisija bi trebala poduprijeti nadležna tijela pri izvršavanju njihovih funkcija i dužnosti na temelju ove Uredbe. Komisija bi trebala koordinirati, izdavati smjernice i podupirati razmjenu najboljih praksi.
- (59) Kako bi se ova Uredba primjenjivala na troškovno učinkovit način, Komisija bi trebala upravljati CBAM registrom koji sadržava podatke o ovlaštenim CBAM deklarantima, operatorima i postrojenjima u trećim zemljama.
- (60) Trebalo bi uspostaviti zajedničku središnju platformu za prodaju i ponovnu kupnju CBAM certifikata. Radi nadzora transakcija na zajedničkoj središnjoj platformi Komisija bi trebala olakšati razmjenu informacija i suradnju među nadležnim tijelima kao i između tih tijela i Komisije. Nadalje, trebalo bi uspostaviti brz protok informacija između zajedničke središnje platforme i CBAM registra.
- (61) Kako bi se doprinijelo učinkovitoj primjeni ove Uredbe, Komisija bi trebala provoditi provjere koje se temelje na procjeni rizika i u skladu s time preispitati sadržaj CBAM deklaracija.
- (62) Kako bi se dodatno omogućila ujednačena primjena ove Uredbe, Komisija bi, kao preliminarni doprinos, nadležnim tijelima trebala staviti na raspolaganje vlastite izračune u pogledu CBAM certifikata koje treba predati, na temelju svojeg preispitivanja CBAM deklaracija. Takav preliminarni doprinos trebalo bi dostaviti samo u indikativne svrhe i ne dovodeći u pitanje konačni izračun koji treba utvrditi nadležno tijelo. Osobito ne bi trebalo biti moguće pravo na žalbu ili drugu korektivnu mjeru protiv takvog preliminarnog doprinosa Komisije.

⁽¹⁵⁾ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (SL L 197, 25.7.2015., str. 24.).

- (63) Države članice trebale bi za potrebe provedbe također moći provoditi preispitivanja pojedinačnih CBAM deklaracija. Zaključke preispitivanja pojedinačnih CBAM deklaracija trebalo bi podijeliti s Komisijom. Ti bi zaključci trebali biti dostupni i drugim nadležnim tijelima putem CBAM registra.
- (64) Države članice trebale bi biti odgovorne za pravilno utvrđivanje i prikupljanje prihoda koji proizlaze iz primjene ove Uredbe.
- (65) Komisija bi trebala redovito evaluirati primjenu ove Uredbe i o tome izvješćivati Europski parlament i Vijeće. U tim izvješćima posebno bi se trebala usredotočiti na mogućnosti za poboljšanje djelovanja u području klime kako bi se najkasnije do 2050. ostvario cilj klimatske neutralnosti Unije. Komisija bi u okviru tog izvješćivanja trebala prikupiti potrebne informacije s ciljem daljnjeg proširenja područja primjene ove Uredbe na ugrađene neizravne emisije u robi navedenoj u Prilogu II. što je prije moguće te na drugu robu i usluge koje bi mogle biti izložene riziku od izmještanja emisija ugljika, kao što su proizvodi na kraju proizvodnog lanca, te s ciljem osmišljavanja metoda za izračun ugrađenih emisija na temelju metoda za mjerenje ekološkog otiska, kako je utvrđeno u Preporuci Komisije 2013/179/EU ⁽⁶⁾. Ta bi izvješća trebala sadržavati i procjenu učinka CBAM-a na izmještanje emisija ugljika, među ostalim u odnosu na izvoz, te njegova gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka u cijeloj Uniji, uzimajući u obzir također posebna svojstva i ograničenja najudaljenijih regija iz članka 349. UFEU-a i otočnih država koje su dio carinskog područja Unije.
- (66) Komisija bi trebala pratiti prakse izbjegavanja mjera iz ove Uredbe i reagirati na njih, uključujući slučajeve u kojima bi operatori mogli neznatno izmijeniti svoju robu bez mijenjanja njezinih bitnih značajki ili umjetno razdvojiti pošiljke kako bi izbjegli obveze na temelju ove Uredbe. Trebalo bi pratiti i situacije u kojima je roba poslana u treću zemlju ili regiju prije njezina uvoza na tržište Unije, s ciljem izbjegavanja obveza na temelju ove Uredbe, ili one u kojima operatori iz trećih zemalja izvoze svoje proizvode s manjim emisijama stakleničkih plinova u Uniju i zadržavaju svoje proizvode s višim emisijama stakleničkih plinova za druga tržišta, ili reorganizaciju obrazaca i kanala prodaje i proizvodnje od strane izvoznika ili proizvođača ili bilo koje druge vrste dvojne proizvodnje i dvostruke prodajne prakse, radi izbjegavanja obveza na temelju ove Uredbe.
- (67) Uz potpuno poštovanje načela iz ove Uredbe, cilj rada na proširenju područja primjene ove Uredbe trebao bi biti da se do 2030. uključe svi sektori obuhvaćeni Direktivom 2003/87/EZ. Stoga bi pri preispitivanju i evaluaciji primjene ove Uredbe Komisija trebala zadržati upućivanje na taj vremenski okvir i prednost dati uključivanju, u područje primjene ove Uredbe, emisija stakleničkih plinova ugrađenih u robu koja je najviše izložena izmještanju emisija ugljika i s najvećim emisijama ugljika te u proizvode na kraju proizvodnog lanca koji sadržavaju znatan udio barem jedne robe obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe. Ako Komisija ne podnese zakonodavni prijedlog za takvo proširenje područja primjene ove Uredbe do 2030., trebala bi obavijestiti Europski parlament i Vijeće o razlozima i poduzeti potrebne korake za postizanje cilja uključivanja, što je prije moguće, svih sektora obuhvaćenih Direktivom 2003/87/EZ.
- (68) Komisija bi također trebala podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe dvije godine od kraja prijelaznog razdoblja i svake dvije godine nakon toga. Rokovi za podnošenje izvješća trebali bi biti u skladu s rokovima za funkcioniranje tržišta ugljika u skladu s člankom 10. stavkom 5. Direktive 2003/87/EZ. Ta bi izvješća trebala sadržavati procjenu učinaka CBAM-a.
- (69) Kako bi se omogućio brz i učinkovit odgovor na nepredvidive, izvanredne i neizazvane okolnosti koje imaju razorne posljedice za gospodarsku i industrijsku infrastrukturu jedne treće zemlje ili više njih koje podliježu CBAM-u, Komisija bi prema potrebi Europskom parlamentu i Vijeću trebala podnijeti zakonodavni prijedlog o izmjeni ove Uredbe. Takvim zakonodavnim prijedlogom trebale bi se utvrditi mjere koje su najprikladnije s obzirom na okolnosti s kojima se treća zemlja ili treće zemlje suočavaju, uz istodobno očuvanje ciljeva ove Uredbe. Te bi mjere trebale biti vremenski ograničene.

⁽⁶⁾ Preporuka Komisije 2013/179/EU od 9. travnja 2013. o uporabi zajedničkih metoda za mjerenje i priopćavanje rezultata o utjecaju proizvoda i organizacija na okoliš za vrijeme njihova životnog vijeka (SL L 124, 4.5.2013., str. 1.).

- (70) Trebalo bi nastaviti dijalog s trećim zemljama te bi trebao postojati prostor za suradnju i rješenja koji bi mogli poslužiti kao temelj za konkretne odluke o pojedinostima CBAM-a koje će se donijeti tijekom njegove provedbe, posebno u prijelaznom razdoblju.
- (71) Komisija bi trebala nastojati nepristrano i u skladu s međunarodnim obvezama Unije surađivati s trećim zemljama na čiju trgovinu u Uniji utječe ova Uredba, kako bi istražila mogućnost za dijalog i suradnju u provedbi posebnih elemenata CBAM-a. Komisija bi trebala istražiti i mogućnost sklapanja sporazuma kojima se uzima u obzir mehanizam određivanja cijene ugljika trećih zemalja. Unija bi u te svrhe trebala pružiti tehničku pomoć zemljama u razvoju i najmanje razvijenim zemljama kako su ih utvrdili Ujedinjeni narodi.
- (72) Za uspostavu CBAM-a potrebno je razviti bilateralnu, multilateralnu i međunarodnu suradnju s trećim zemljama. U tu svrhu trebalo bi osnovati forum zemalja koje raspolažu instrumentima za određivanje cijena ugljika ili drugim usporedivim instrumentima („klimatski klub”) kako bi se promicala provedba ambicioznih klimatskih politika u svim zemljama i otvorio put globalnom okviru za određivanje cijena ugljika. Klimatski klub trebao bi biti otvoren, dobrovoljan, neisključiv i usmjeren posebno na postizanje visokih ciljeva u području klime u skladu s Pariškim sporazumom. Klimatski klub mogao bi funkcionirati pod pokroviteljstvom multilateralne međunarodne organizacije i trebao bi omogućiti usporedbu i, prema potrebi, koordinaciju relevantnih mjera koje utječu na smanjenje emisija. Klimatski klub trebao bi podupirati i usporedivost relevantnih klimatskih mjera osiguravanjem kvalitete praćenja, izvješćivanja i provjere u području klime među svojim članovima te osiguravanjem sredstava za angažman i transparentnost između Unije i njezinih trgovinskih partnera.
- (73) Kako bi se dodatno poduprlo postizanje ciljeva Pariškog sporazuma u trećim zemljama, poželjno je da Unija nastavi pružati financijsku potporu iz proračuna Unije za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima u najmanje razvijenim zemljama, među ostalim u njihovim naporima usmjerenima na dekarbonizaciju i transformaciju njihovih proizvodnih industrija. Ta potpora Unije također bi trebala doprinijeti olakšavanju prilagodbe dotičnih industrija novim regulatornim zahtjevima koji proizlaze iz ove Uredbe.
- (74) S obzirom na to da se CBAM-om nastoji potaknuti čišća proizvodnja, Unija je predana suradnji s trećim zemljama s niskim i srednjim dohotkom te pružanju potpore tim zemljama kako bi se njihova proizvodna industrija dekarbonizirala u okviru vanjske dimenzije europskog zelenog plana i u skladu s Pariškim sporazumom. Unija bi trebala nastaviti podupirati te zemlje u okviru proračuna Unije, posebno najslabije razvijene zemlje, kako bi doprinijela osiguravanju njihove prilagodbe obvezama na temelju ove Uredbe. Unija bi također trebala nastaviti podupirati ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima u tim zemljama, među ostalim u njihovim naporima usmjerenima na dekarbonizaciju i transformaciju njihovih proizvodnih industrija, unutar gornje granice višegodišnjeg financijskog okvira i financijske potpore koju Unija pruža za međunarodno financiranje borbe protiv klimatskih promjena. Unija radi na uvođenju novih vlastitih sredstava koja se temelje na prihodima od prodaje CBAM certifikata.
- (75) Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje uredbe (EU) 2016/679 ⁽¹⁷⁾ i (EU) 2018/1725 ⁽¹⁸⁾ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (76) Radi učinkovitosti Uredba Vijeća (EZ) br. 515/97 ⁽¹⁹⁾ trebala bi se primjenjivati *mutatis mutandis* na ovu Uredbu.

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽¹⁸⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁽¹⁹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 515/97 od 13. ožujka 1997. o uzajamnoj pomoći upravnih tijela država članica i o suradnji potonjih s Komisijom radi osiguravanja pravilne primjene propisa o carinskim i poljoprivrednim pitanjima (SL L 82, 22.3.1997., str. 1.).

- (77) Kako bi dopunila ili izmijenila određene elemente ove Uredbe koji nisu ključni, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s:
- dopunom ove Uredbe utvrđivanjem zahtjeva i postupaka za treće zemlje ili područja koji su uklonjeni s popisa u točki 2. Priloga III. kako bi se osigurala primjena ove Uredbe na te zemlje ili područja u pogledu električne energije;
 - izmjenom popisa trećih zemalja i područja navedenih u točki 1. ili 2. Priloga III. dodavanjem tih zemalja ili područja na taj popis kako bi se iz CBAM-a isključile one treće zemlje ili područja koji su u potpunosti integrirani u EU sustav trgovanja emisijama u slučaju budućih sporazuma, ili su s njim povezani, ili uklanjanjem trećih zemalja ili područja s tog popisa, čime se na njih primjenjuje CBAM, pri čemu ne naplaćuju stvarnu cijenu u okviru EU sustava trgovanja emisijama za robu izvezenu u Uniju;
 - dopunom ove Uredbe utvrđivanjem uvjeta za dodjelu akreditacije verifikatorima, kontrolu i nadzor akreditiranih verifikatora, povlačenje akreditacije te uzajamno priznavanje i istorazinsku evaluaciju akreditacijskih tijela;
 - dopunom ove Uredbe dodatnim utvrđivanjem vremenskog okvira, upravljanja i drugih aspekata prodaje i ponovne kupnje CBAM certifikata; i
 - izmjenom popisa robe u Prilogu I. dodavanjem, u određenim okolnostima, robe koja je neznatno izmijenjena kako bi se ojačale mjere kojima se odgovara na prakse izbjegavanja mjera.

Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽²⁰⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (78) Ta savjetovanja trebala bi se provoditi na transparentan način i mogu uključivati prethodna savjetovanja s dionicima, kao što su nadležna tijela, industrija (uključujući MSP-ove), socijalni partneri kao što su sindikati, organizacije civilnog društva i organizacije za zaštitu okoliša.
- (79) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²¹⁾.
- (80) Financijske interese Unije trebalo bi zaštititi proporcionalnim mjerama tijekom cjelokupnog ciklusa rashoda, uključujući sprečavanje, otkrivanje i istraživanje nepravilnosti, povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, administrativne i financijske sankcije. Stoga bi se CBAM trebao oslanjati na odgovarajuće i učinkovite mehanizme za izbjegavanje gubitaka prihoda.
- (81) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest sprečavanje rizika od izmještanja emisija ugljika, a time i smanjenje globalnih emisija ugljika, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njihova opsega i učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (82) Kako bi se omogućilo pravodobno donošenje delegiranih i provedbenih akata na temelju ove Uredbe, ova Uredba trebala bi stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

⁽²⁰⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom uspostavlja mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) namijenjen rješavanju pitanja emisija stakleničkih plinova ugrađenih u robu navedenu u Prilogu I. pri njezinu uvozu u carinsko područje Unije kako bi se spriječio rizik od izmještanja emisija ugljika i time smanjile globalne emisije ugljika te poduprli ciljevi Pariškog sporazuma, između ostalog i stvaranjem poticaja za smanjenje emisija operatora u trećim zemljama.
2. CBAM-om se dopunjuje sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije uspostavljen Direktivom 2003/87/EZ („EU sustav trgovanja emisijama”) primjenom istovjetnog skupa pravila na uvoz robe iz članka 2. ove Uredbe u carinsko područje Unije.
3. CBAM treba zamijeniti mehanizme za sprečavanje rizika od izmještanja emisija ugljika uspostavljene na temelju Direktive 2003/87/EZ odražavanjem mjere u kojoj se emisijske jedinice u okviru EU sustava trgovanja emisijama besplatno dodjeljuju u skladu s člankom 10.a te direktive.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na robu navedenu u Prilogu I. podrijetlom iz treće zemlje u slučaju kad se ta roba ili proizvodi prerađeni od te robe koji su dobiveni postupkom unutarnje proizvodnje iz članka 256. Uredbe (EU) br. 952/2013 uvoze na carinsko područje Unije.
2. Ova se Uredba primjenjuje i na robu navedenu u Prilogu I. ovoj Uredbi podrijetlom iz treće zemlje u slučaju kad se ta roba ili proizvodi prerađeni od te robe koji su dobiveni postupkom unutarnje proizvodnje iz članka 256. Uredbe (EU) br. 952/2013 donose na umjetni otok, fiksnu ili plutajuću strukturu ili neku drugu strukturu u epikontinentalnom pojasu ili isključivom gospodarskom pojasu određene države članice koji graniče s carinskim područjem Unije.

Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju detaljni uvjeti za primjenu CBAM-a na takvu robu, posebno u pogledu slučajeva koji su istovjetni uvozu u carinsko područje Unije i puštanju u slobodni promet, u pogledu postupaka povezanih s podnošenjem CBAM deklaracije za takvu robu te kontrola koje trebaju provesti carinska tijela. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2. ove Uredbe.

3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., ova se Uredba ne primjenjuje na:
 - (a) robu navedenu u Prilogu I. ovoj Uredbi koja se uvozi na carinsko područje Unije pod uvjetom da stvarna vrijednost takve robe ne prelazi, po pošiljci, vrijednost utvrđenu za robu zanemarive vrijednosti, kako je navedeno u članku 23. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1186/2009 ⁽²⁾;
 - (b) robu sadržanu u osobnoj prtljazi putnika koji dolaze iz treće zemlje pod uvjetom da stvarna vrijednost takve robe ne prelazi vrijednost utvrđenu za robu zanemarive vrijednosti, kako je navedeno u članku 23. Uredbe (EZ) br. 1186/2009;

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1186/2009 od 16. studenoga 2009. o uspostavi sustava oslobođenja od carina u Zajednici (SL L 324, 10.12.2009., str. 23.).

(c) robu koja se premješta ili upotrebljava u kontekstu vojnih aktivnosti u skladu s člankom 1. točkom 49. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 ⁽²³⁾.

4. Odstupajući od stavaka 1. i 2., ova se Uredba ne primjenjuje na robu podrijetlom iz trećih zemalja i područja navedenih u točki 1. Priloga III.

5. Za uvezenu robu smatra se da je podrijetlom iz trećih zemalja u skladu s pravilima za određivanje nepovlaštenog podrijetla robe kako su navedena u članku 59. Uredbe (EU) br. 952/2013.

6. Treće zemlje i područja uvrstavaju se na popis u točki 1. Priloga III. ako ispunjavaju sve sljedeće uvjete:

(a) na tu se treću zemlju ili područje primjenjuje EU sustav trgovanja emisijama ili su ta treća zemlja ili područje i Unija sklopili sporazum na temelju kojeg se EU sustav trgovanja emisijama potpuno povezuje sa sustavom trgovanja emisijama te treće zemlje ili područja;

(b) cijena ugljika plaćena u zemlji podrijetla robe stvarno je naplaćena za emisije stakleničkih plinova ugrađene u tu robu bez ikakvih rabata, osim onih koji se primjenjuju i u skladu s EU sustavom trgovanja emisijama.

7. Ako određena treća zemlja ili područje ima tržište električne energije koje je tržišnim povezivanjem integrirano u Unijino unutarnje tržište električne energije, a ne postoji tehničko rješenje za primjenu CBAM-a na uvoz električne energije na carinsko područje Uniju iz te treće zemlje ili područja, takav uvoz električne energije iz te zemlje ili područja izuzet je od primjene CBAM-a ako je Komisija ocijenila da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti u skladu sa stavkom 8.:

(a) treća zemlja ili područje s Unijom su sklopili sporazum na temelju kojeg se utvrđuje obveza primjene prava Unije u području električne energije, među ostalim zakonodavstva o razvoju obnovljivih izvora energije, te drugih pravila u području energije, okoliša i tržišnog natjecanja;

(b) u okviru nacionalnog zakonodavstva te treće zemlje ili područja provode se glavne odredbe zakonodavstva Unije o tržištu električne energije, među ostalim odredbe o razvoju obnovljivih izvora energije i tržišnom povezivanju tržišta električne energije;

(c) treća zemlja ili područje Komisiji su dostavili plan djelovanja s rasporedom donošenja mjera za provedbu uvjeta utvrđenih u točkama (d) i (e);

(d) treća zemlja ili područje obvezali su se na klimatsku neutralnost do 2050. i u skladu s tim, ako je primjenjivo, službeno sastavili i Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC) dostavili dugoročnu razvojnu strategiju o niskim emisijama stakleničkih plinova do sredine stoljeća usklađenu s tim ciljem, te su tu obvezu proveli u svojem nacionalnom zakonodavstvu;

(e) pri provedbi plana djelovanja iz točke (c) treća zemlja ili područje pokazali su ispunjenje zadanih rokova i znatan napredak u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravom Unije kad je riječ o djelovanju u području klime na temelju tog plana djelovanja, među ostalim u određivanju cijene ugljika na razini istovjetnoj onoj u Uniji, barem u pogledu proizvodnje električne energije; provedba sustava trgovanja emisijama za električnu energiju s cijenom istovjetnom onoj u EU sustavu trgovanja emisijama treba se dovršiti do 1. siječnja 2030.;

(f) treća zemlja ili područje uspostavili su djelotvoran sustav za sprečavanje neizravnog uvoza električne energije u Uniju iz ostalih trećih zemalja ili područja koji ne ispunjavaju uvjete utvrđene u točkama od (a) do (e).

⁽²³⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 1.).

8. Treća zemlja ili područje koji ispunjavaju sve uvjete utvrđene u stavku 7. uvrštavaju se na popis u točki 2. Priloga III. i podnose dva izvješća o ispunjavanju tih uvjeta, prvo izvješće do 1. srpnja 2025., a drugo do 31. prosinca 2027. Komisija do 31. prosinca 2025. i do 1. srpnja 2028. ocjenjuje, posebno na temelju plana djelovanja iz stavka 7. točke (c) i izvješća primljenih od treće zemlje ili područja, ispunjava li i dalje ta treća zemlja ili područje uvjete utvrđene u stavku 7.

9. Treća zemlja ili područje navedeni u točki 2. Priloga III. uklanjaju se s tog popisa ako je ispunjen jedan ili više od sljedećih uvjeta:

- (a) Komisija ima razloga smatrati da ta treća zemlja ili područje nisu pokazali dostatan napredak u ispunjavanju jednog od uvjeta utvrđenih u stavku 7. ili su ta treća zemlja ili područje poduzeli mjere koje nisu u skladu s ciljevima utvrđenima u zakonodavstvu Unije u području klime i okoliša;
- (b) ta treća zemlja ili područje poduzeli su mjere protivne svojim ciljevima dekarbonizacije, kao što je pružanje javne potpore uspostavi novih proizvodnih kapaciteta koji ispuštaju više od 550 grama ugljikova dioksida (CO₂) iz fosilnih goriva po kilovatsatu električne energije;
- (c) Komisija ima dokaze da su se emisije po kilovatsatu električne energije proizvedene u toj trećoj zemlji ili na tom području povećale za barem 5 % u odnosu na 1. siječnja 2026. zbog povećanog izvoza električne energije u Uniju.

10. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi dopune ove Uredbu utvrđivanjem zahtjeva i postupaka za treće zemlje ili područja koji su uklonjeni s popisa iz točke 2. Priloga III. da bi se osigurala primjena ove Uredbe na te zemlje ili područja u pogledu električne energije. Ako u takvim slučajevima tržišno povezivanje i dalje nije u skladu s primjenom ove Uredbe, Komisija može odlučiti da će te treće zemlje ili područja isključiti iz tržišnog povezivanja na razini Unije i zahtijevati eksplicitnu dodjelu kapaciteta na granici između Unije i tih trećih zemalja ili područja kako bi se CBAM mogao primjenjivati.

11. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi izmjene popisa trećih zemalja ili područja navedenih u točki 1. ili 2. Priloga III. dodavanjem ili uklanjanjem određene treće zemlje ili područja, ovisno o tome jesu li u pogledu te treće zemlje ili područja ispunjeni uvjeti iz stavka 6., 7. ili 9.

12. Unija može sklapati sporazume s trećim zemljama ili područjima kako bi se za potrebe primjene članka 9. u obzir uzimali mehanizmi za određivanje cijene ugljika u tim zemljama ili područjima.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „roba” znači roba navedena u Prilogu I.;
2. „staklenički plinovi” znači staklenički plinovi kako su navedeni u Prilogu I. u odnosu na svaku robu navedenu u tom Prilogu;
3. „emisije” znači ispuštanje stakleničkih plinova u atmosferu pri proizvodnji robe;
4. „uvoz” znači puštanje u slobodni promet kako je predviđeno u članku 201. Uredbe (EU) br. 952/2013;
5. „EU sustav trgovanja emisijama” znači sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije za djelatnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ koje nisu zrakoplovne djelatnosti;
6. „carinsko područje Unije” znači područje definirano u članku 4. Uredbe (EU) br. 952/2013;
7. „treća zemlja” znači zemlja ili područje izvan carinskog područja Unije;

8. „epikontinentalni pojas” znači epikontinentalni pojas kako je definiran u članku 76. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora;
9. „isključivi gospodarski pojas” znači isključivi gospodarski pojas kako je definiran u članku 55. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i koji je određena država članica proglasila isključivim gospodarskim pojasom u skladu s tom konvencijom;
10. „stvarna vrijednost” znači stvarna vrijednost za robu komercijalne naravi kako je definirana u članku 1. točki 48. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446;
11. „tržišno povezivanje” znači dodjela prijenosnog kapaciteta putem sustava Unije koji istodobno uparuje naloge i dodjeljuje prekozonski kapacitet kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2015/1222;
12. „eksplicitna dodjela kapaciteta” znači dodjela prekograničnog prijenosnog kapaciteta odvojenog od trgovine električnom energijom;
13. „nadležno tijelo” znači tijelo koje je svaka država članica odredila u skladu s člankom 11.;
14. „carinska tijela” znači carinske uprave država članica kako su definirane u članku 5. točki 1. Uredbe (EU) br. 952/2013;
15. „uvoznik” znači osoba koja podnosi carinsku deklaraciju za puštanje robe u slobodni promet u svoje ime i za svoj račun ili, ako carinsku deklaraciju podnosi neizravni carinski zastupnik u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) br. 952/2013, osoba za čiji se račun takva deklaracija podnosi;
16. „carinski deklarant” znači deklarant kako je definiran u članku 5. točki 15. Uredbe (EU) br. 952/2013 koji podnosi carinsku deklaraciju za puštanje robe u slobodni promet u svoje ime ili osoba u čije se ime ta deklaracija podnosi;
17. „ovlašteni CBAM deklarant” znači osobu koju je ovlastilo nadležno tijelo u skladu s člankom 17.;
18. „osoba” znači fizička osoba, pravna osoba ili svako udruženje osoba koje nije pravna osoba, ali kojem se na temelju prava Unije ili nacionalnog prava priznaje sposobnost poduzimanja pravnih radnji;
19. „poslovni nastan u državi članici” znači:
 - (a) u slučaju fizičke osobe, svaka osoba čije je boravište u državi članici;
 - (b) u slučaju pravne osobe ili udruženja osoba, svaka osoba čije je registrirano sjedište, glavno sjedište ili trajni poslovni nastan u državi članici;
20. „registracijski i identifikacijski broj gospodarskog subjekta (EORI broj)” znači broj koji je dodijelilo carinsko tijelo pri provođenju registracije za carinske svrhe u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 952/2013;
21. „izravne emisije” znači emisije iz procesa proizvodnje robe, uključujući emisije iz proizvodnje grijanja i hlađenja koje se troši tijekom procesa proizvodnje, bez obzira na lokaciju proizvodnje grijanja ili hlađenja;
22. „ugrađene emisije” znači izravne emisije ispuštene tijekom proizvodnje robe i neizravne emisije iz proizvodnje električne energije koja se troši tijekom procesa proizvodnje, izračunane u skladu s metodama utvrđenima u Prilogu IV. i dodatno utvrđene u provedbenim aktima donesenima u skladu s člankom 7. stavkom 7.;
23. „tona CO₂e” znači jedna metrička tona CO₂ ili količina bilo kojeg drugog stakleničkog plina navedenog u Prilogu I. s ekvivalentnim potencijalom globalnog zagrijavanja;
24. „CBAM certifikat” znači certifikat u elektroničkom obliku koji odgovara jednoj toni CO₂e ugrađenih emisija u robi;

25. „predaja” znači kompenziranje CBAM certifikata s obzirom na deklarirane ugrađene emisije u uvezenoj robi ili s obzirom na ugrađene emisije u uvezenoj robi koje su trebale biti deklarirane;
26. „procesi proizvodnje” znači kemijski i fizički procesi koji se provode pri proizvodnji robe u postrojenju;
27. „zadana vrijednost” znači vrijednost koja se izračunava ili izvodi na temelju sekundarnih podataka te koja se odnosi na ugrađene emisije u robi;
28. „stvarne emisije” znači emisije izračunane na temelju primarnih podataka iz procesa proizvodnje robe i iz proizvodnje električne energije koja se troši tijekom tih procesa, kako su određene u skladu s metodama utvrđenima u Prilogu IV.;
29. „cijena ugljika” znači novčani iznos plaćen u trećoj zemlji, u okviru sustava smanjenja emisija ugljika, u obliku poreza, pristojbe ili naknade ili u obliku emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova, izračunan na temelju stakleničkih plinova obuhvaćenih takvom mjerom i ispuštenih pri proizvodnji robe;
30. „postrojenje” znači nepokretna tehnička jedinica u kojoj se provodi određeni proces proizvodnje;
31. „operator” znači svaka osoba koja upravlja postrojenjem u trećoj zemlji ili ga nadzire;
32. „nacionalno akreditacijsko tijelo” znači nacionalno akreditacijsko tijelo kako ga imenuje svaka država članica u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 765/2008;
33. „emisijska jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama” znači emisijska jedinica kako je definirana u članku 3. točki (a) Direktive 2003/87/EZ za djelatnosti navedene u Prilogu I. toj direktivi koje nisu zrakoplovne djelatnosti;
34. „neizravne emisije” znači emisije iz proizvodnje električne energije koja se troši tijekom procesa proizvodnje robe, bez obzira na lokaciju proizvodnje potrošene električne energije.

POGLAVLJE II.

OBVEZE I PRAVA OVLAŠTENIH CBAM DEKLARANATA

Članak 4.

Uvoz robe

Robu na carinsko područje Unije uvozi samo ovlašteni CBAM deklarant.

Članak 5.

Zahtjev za ovlaštenje

1. Svaki uvoznik s poslovnim nastanom u državi članici prije uvoza robe na carinsko područje Unije podnosi zahtjev za dodjelu statusa ovlaštenog CBAM deklaranta („zahtjev za ovlaštenje”). Ako takav uvoznik imenuje neizravnog carinskog zastupnika u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) br. 952/2013 i neizravni carinski zastupnik pristane djelovati kao ovlašteni CBAM deklarant, zahtjev za ovlaštenje podnosi neizravni carinski zastupnik.
2. Ako uvoznik nema poslovni nastan u državi članici, zahtjev za ovlaštenje podnosi neizravni carinski zastupnik.
3. Zahtjev za ovlaštenje podnosi se putem CBAM registra uspostavljenog u skladu s člankom 14.

4. Odstupajući od stavka 1., ako se prijenosni kapacitet za uvoz električne energije dodjeljuje eksplicitnom dodjelom kapaciteta, osoba kojoj je dodijeljen kapacitet za uvoz i koja taj kapacitet nominira za uvoz smatra se, za potrebe ove Uredbe, ovlaštenim CBAM deklarantom u državi članici u kojoj je ta osoba u carinskoj deklaraciji deklarirala taj uvoz električne energije. Uvoz se mjeri po granici za razdoblja koja nisu dulja od jednog sata i nije moguće dobiti odbitak izvoza ili provoza u istom satu.

Nadležno tijelo države članice u kojoj je podnesena carinska deklaracija registrira osobu u CBAM registru.

5. Zahtjev za ovlaštenje sadržava sljedeće informacije o podnositelju zahtjeva:

- (a) ime, adresu i informacije za kontakt;
- (b) EORI broj;
- (c) glavnu gospodarsku djelatnost koja se obavlja u Uniji;
- (d) potvrdu poreznog tijela u državi članici u kojoj podnositelj zahtjeva ima poslovni nastan o tome da za podnositelja zahtjeva nije izdan nalog za povrat nacionalnih poreznih dugova;
- (e) časnu izjavu da podnositelj zahtjeva nije sudjelovao ni u kakvim teškim povredama ni ponovljenim povredama carinskog zakonodavstva, poreznih pravila ili pravila o zlouporabi tržišta tijekom razdoblja od pet godina koje prethodi godini u kojoj je podnesen zahtjev, među ostalim da nije počinio teška kaznena djela povezana sa svojom gospodarskom djelatnošću;
- (f) informacije kojima se dokazuje financijska i operativna sposobnost podnositelja zahtjeva da ispuní svoje obveze na temelju ove Uredbe i, ako nadležno tijelo na temelju procjene rizika tako odluči, popratnu dokumentaciju kojom se te informacije potkrepljuju, kao što su račun dobiti i gubitka te bilanca stanja za najviše posljednje tri financijske godine za koje je pripremljena završna računovodstvena dokumentacija;
- (g) procijenjenu novčanu vrijednost i količinu robe koju je uvezao na carinsko područje Unije prema vrsti robe, za kalendarsku godinu tijekom koje je podnesen zahtjev i za sljedeću kalendarsku godinu;
- (h) imena i informacije za kontakt osoba za čiji račun podnositelj zahtjeva djeluje, ako je primjenjivo.

6. Podnositelj zahtjeva može povući svoj zahtjev u bilo kojem trenutku.

7. Ovlašteni CBAM deklarant bez odgode putem CBAM registra obavješćuje nadležno tijelo o svim promjenama informacija dostavljenih na temelju stavka 5. ovog članka do kojih je došlo nakon što je na temelju članka 17. donesena odluka o dodjeli statusa ovlaštenog CBAM deklaranta i koje bi mogle utjecati na tu odluku ili na sadržaj ovlaštenja izdanog na temelju nje.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata u vezi s komunikacijom između podnositelja zahtjeva, nadležnog tijela i Komisije, u vezi sa standardnim formatom zahtjeva za ovlaštenje i postupcima za podnošenje takvog zahtjeva putem CBAM registra, u vezi s postupkom kojeg se nadležno tijelo treba pridržavati i rokovima pri obradi zahtjeva za ovlaštenje u skladu sa stavkom 1. ovog članka te u vezi s pravilima za identifikaciju ovlaštenih CBAM deklaranta za uvoz električne energije koju provode nadležna tijela. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

Članak 6

CBAM deklaracija

1. Do 31. svibnja svake godine, te prvi put 2027. za godinu 2026., svaki ovlašteni CBAM deklarant, koristeći se CBAM registrom iz članka 14., podnosi CBAM deklaraciju za prethodnu kalendarsku godinu.

2. CBAM deklaracija sadržava sljedeće informacije:
 - (a) ukupnu količinu svake vrste robe uvezene tijekom prethodne kalendarske godine, izraženu u megavatsatima za električnu energiju i u tonama za drugu robu;
 - (b) ukupne ugrađene emisije u robi iz točke (a) ovog stavka, izražene u tonama emisija CO₂e po megavatsatu električne energije ili, za drugu robu, u tonama emisija CO₂e po toni svake vrste robe, izračunane u skladu s člankom 7. i verificirane u skladu s člankom 8.;
 - (c) ukupni broj CBAM certifikata koje treba predati, koji odgovara ukupnim ugrađenim emisijama iz točke (b) ovog stavka nakon smanjenja koje treba primijeniti zbog cijene ugljika plaćene u zemlji podrijetla u skladu s člankom 9. i potrebne prilagodbe kako bi se odrazio opseg besplatne dodjele emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama u skladu s člankom 31.;
 - (d) preslike verifikacijskih izvješća koje su izdali akreditirani verifikatori, u skladu s člankom 8. i Prilogom VI.
3. Ako su prerađeni proizvodi dobiveni postupkom unutarnje proizvodnje iz članka 256. Uredbe (EU) br. 952/2013 uvezeni, ovlaštenu CBAM deklarant u CBAM deklaraciji izvješćuje o emisijama ugrađenima u robu koja je stavljena u postupak unutarnje proizvodnje te je rezultirala uvezenim prerađenim proizvodima, čak i ako prerađeni proizvodi nisu roba navedena u Prilogu I. ovoj Uredbi. Ovaj se stavak također primjenjuje ako su prerađeni proizvodi dobiveni postupkom unutarnje proizvodnje vraćena roba kako je navedeno u članku 205. Uredbe (EU) br. 952/2013.
4. Ako su uvezena roba navedena u Prilogu I. ovoj Uredbi prerađeni proizvodi dobiveni postupkom vanjske proizvodnje iz članka 259. Uredbe (EU) br. 952/2013, ovlaštenu CBAM deklarant u CBAM deklaraciji navodi samo emisije iz proizvodne radnje koja je poduzeta izvan carinskog područja Unije.
5. Ako je uvezena roba vraćena roba iz članka 203. Uredbe (EU) br. 952/2013, ovlaštenu CBAM deklarant u CBAM deklaraciji zasebno navodi „nulu” za ukupne ugrađene emisije koje odgovaraju toj robi.
6. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata u vezi sa standardnim formatom CBAM deklaracije, što uključuje detaljne informacije za svako postrojenje i zemlju podrijetla i vrstu robe koje treba navesti kako bi se potkrijepili ukupni iznosi iz stavka 2. ovog članka, posebno u pogledu ugrađenih emisija i plaćene cijene ugljika, u vezi s postupkom za podnošenje CBAM deklaracije putem CBAM registra te u vezi s mehanizmima za predaju CBAM certifikata na koje se upućuje u stavku 2. točki (c) ovog članka, u skladu s člankom 22. stavkom 1., posebno u pogledu postupka i odabira certifikata koje treba predati koji provodi ovlaštenu CBAM deklarant. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

Članak 7.

Izračun ugrađenih emisija

1. Emisije ugrađene u robu izračunavaju se u skladu s metodama utvrđenima u Prilogu IV. Za robu navedenu u Prilogu II. izračunavaju se i uzimaju u obzir samo izravne emisije.
2. Emisije ugrađene u robu, osim električne energije, utvrđuju se na temelju stvarnih emisija u skladu s metodama utvrđenima u točkama 2. i 3. Priloga IV. Ako se stvarne emisije ne mogu na odgovarajući način utvrditi, kao i u slučaju neizravnih emisija, ugrađene emisije utvrđuju se primjenom zadanih vrijednosti u skladu s metodama utvrđenima u točki 4.1. Priloga IV.
3. Emisije ugrađene u uvezenu električnu energiju utvrđuju se primjenom zadanih vrijednosti u skladu s metodom utvrđenom u točki 4.2. Priloga IV., osim ako ovlaštenu CBAM deklarant pokaže da su ispunjeni kriteriji navedeni u točki 5. Priloga IV. za utvrđivanje ugrađenih emisija na temelju stvarnih emisija.

4. Ugrađene neizravne emisije izračunavaju se u skladu s metodom utvrđenom u točki 4.3. Priloga IV. i dodatno utvrđuju u provedbenim aktima donesenima na temelju stavka 7. ovog članka, osim ako ovlašteni CBAM deklarant pokaže da su ispunjeni kriteriji navedeni u točki 6. Priloga IV. za utvrđivanje ugrađenih emisija na temelju stvarnih emisija.

5. Ovlašteni CBAM deklarant vodi evidenciju informacija potrebnih za izračun ugrađenih emisija u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu IV. Ta evidencija mora biti dovoljno detaljna kako bi se verifikatorima akreditiranim u skladu s člankom 18. omogućilo da verificiraju ugrađene emisije u skladu s člankom 8. i Prilogom VI. te kako bi se Komisiji i nadležnom tijelu omogućilo da preispita CBAM deklaraciju u skladu s člankom 19. stavkom 2.

6. Ovlašteni CBAM deklarant vodi evidenciju informacija iz stavka 5., uključujući izvješće verifikatora, do kraja četvrtre godine nakon godine u kojoj je CBAM deklaracija podnesena ili je trebala biti podnesena.

7. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata koji se odnose na:

(a) primjenu elemenata metoda za izračun utvrđenih u Prilogu IV., što uključuje utvrđivanje granica sustava procesa proizvodnje i relevantnih ulaznih materijala (prekursora), faktora emisije, vrijednosti stvarnih emisija i zadanih vrijednosti za pojedino postrojenje i njihove primjene na pojedinačnu robu, te utvrđivanje metoda za osiguravanje pouzdanosti podataka na temelju kojih se utvrđuju zadane vrijednosti, uključujući razinu detalja i provjeru podataka, te uključujući dodatno utvrđivanje robe koja se smatra „jednostavnom robom” i „složenom robom” za potrebe točke 1. Priloga IV.; u tim se provedbenim aktima utvrđuju i uvjeti pod kojima se smatra da se stvarne emisije ne mogu utvrditi na odgovarajući način, kao i elementi dokaza kojima se dokazuje da su ispunjeni kriteriji navedeni u točkama 5. i 6. Priloga IV. potrebni za opravdanje uporabe stvarnih emisija za električnu energiju potrošenu u procesima proizvodnje robe za potrebe stavka 2.; i

(b) primjenu elemenata metoda za izračun na temelju stavka 4. u skladu s točkom 4.3. Priloga IV.

Ako je to objektivno opravdano, u provedbenim aktima iz prvog podstavka predviđa se da se zadane vrijednosti mogu prilagoditi određenim područjima, regijama ili zemljama kako bi se uzeli u obzir posebni objektivni čimbenici koji utječu na emisije, kao što su prevladavajući izvori energije ili industrijski procesi. Ti provedbeni akti temelje se na postojećem zakonodavstvu za praćenje i verifikaciju emisija i podataka o djelatnostima za postrojenja obuhvaćena Direktivom 2003/87/EZ, posebno na Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2018/2066⁽²⁴⁾, Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2067 i Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/331⁽²⁵⁾. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2. ove Uredbe.

Članak 8.

Verifikacija ugrađenih emisija

1. Ovlašteni CBAM deklarant osigurava da ukupne ugrađene emisije deklarirane u CBAM deklaraciji podnesenoj u skladu s člankom 6. verificira verifikator akreditiran u skladu s člankom 18., na temelju načela verifikacije utvrđenih u Prilogu VI.

2. Za emisije ugrađene u robu proizvedenu u postrojenjima u trećoj zemlji registriranim u skladu s člankom 10. ovlašteni CBAM deklarant može odlučiti upotrijebiti verificirane informacije koje su mu otkrivene u skladu s člankom 10. stavkom 7. kako bi ispunio obvezu iz stavka 1. ovog članka.

⁽²⁴⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 od 19. prosinca 2018. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012 (SL L 334, 31.12.2018., str. 1.).

⁽²⁵⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 od 19. prosinca 2018. o utvrđivanju prijelaznih pravila na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 59, 27.2.2019., str. 8.).

3. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata za primjenu načela verifikacije utvrđenih u Prilogu VI. u pogledu:

- (a) mogućnosti izuzeća, u propisno opravdanim okolnostima i bez ugrožavanja pouzdane procjene ugrađenih emisija, od obveze da verifikator obide postrojenje u kojem se proizvodi relevantna roba;
- (b) definiranja pragova za odlučivanje o tome jesu li pogrešna prikazivanja ili neusklađenosti značajni; i
- (c) popratne dokumentacije potrebne za izvješće o verifikaciji, uključujući njegov format.

Pri donošenju provedbenih akata iz prvog podstavka Komisija nastoji postići istovjetnost i koherentnost s postupcima utvrđenima u Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2067. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2. ove Uredbe.

Članak 9.

Cijena ugljika plaćena u trećoj zemlji

1. Ovlašteni CBAM deklarant može u CBAM deklaraciji zatražiti da se smanji broj CBAM certifikata koje treba predati kako bi se u obzir uzela cijena ugljika plaćena u zemlji podrijetla za deklarirane ugrađene emisije. Smanjenje se može zatražiti samo ako je cijena ugljika stvarno plaćena u zemlji podrijetla. U tom se slučaju uzima u obzir svaki rabat ili drugi oblik naknade dostupan u toj zemlji koji bi doveo do smanjenja te cijene ugljika.

2. Ovlašteni CBAM deklarant vodi evidenciju o dokumentaciji koja je potrebna kako bi se dokazalo da se na deklarirane ugrađene emisije u zemlji podrijetla robe primjenjivala cijena ugljika koja je stvarno plaćena kako je navedeno u stavku 1. Ovlašteni CBAM deklarant posebno čuva dokaze koji se odnose na rabat ili drugi dostupni oblik naknade, posebno upućivanja na relevantno zakonodavstvo te zemlje. Informacije sadržane u toj dokumentaciji ovjerava osoba koja je neovisna o ovlaštenom CBAM deklarantu i o tijelima zemlje podrijetla. U dokumentaciji se nalaze ime i informacije za kontakt te neovisne osobe. Ovlašteni CBAM deklarant također čuva dokaze o stvarnom plaćanju cijene ugljika.

3. Ovlašteni CBAM deklarant vodi evidenciju iz stavka 2. do kraja četvrtne godine nakon godine u kojoj je CBAM deklaracija podnesena ili je trebala biti podnesena.

4. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata koji se odnose na konverziju godišnje prosječne cijene ugljika koja je stvarno plaćena u skladu sa stavkom 1. u odgovarajuće smanjenje broja CBAM certifikata koje treba predati, što uključuje konverziju cijene ugljika koja je stvarno plaćena u stranoj valuti u eure prema godišnjem prosječnom deviznom tečaju, tražene dokaze o stvarnom plaćanju cijene ugljika, primjere svih relevantnih rabata ili drugih oblika naknade iz stavka 1. ovog članka, kvalifikacije neovisne osobe iz stavka 2. ovog članka i uvjete za utvrđivanje neovisnosti te osobe. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

Članak 10.

Registracija operatora i postrojenja u trećim zemljama

1. Na zahtjev operatora postrojenja koje se nalazi u trećoj zemlji Komisija registrira informacije o tom operatoru i njegovu postrojenju u CBAM registar iz članka 14.

2. Zahtjev za registraciju iz stavka 1. sadržava sljedeće informacije koje nakon registracije treba unijeti u CBAM registar:

- (a) ime, adresu i informacije za kontakt operatora;

- (b) lokaciju svakog postrojenja, uključujući punu adresu i geografske koordinate izražene u obliku zemljopisne dužine i širine sa šest decimala;
 - (c) glavnu gospodarsku djelatnost postrojenja.
3. Komisija obavješćuje operatora o registraciji u CBAM registar. Registracija vrijedi pet godina od datuma obavješćivanja operatora postrojenja o registraciji.
4. Operator bez odgode obavješćuje Komisiju o svim promjenama informacija iz stavka 2. koje nastanu nakon registracije, a Komisija ažurira relevantne informacije u CBAM registru.
5. Operator je dužan:
- (a) utvrditi ugrađene emisije izračunane u skladu s metodama utvrđenima u Prilogu IV., prema vrsti robe proizvedene u postrojenju iz stavka 1. ovog članka;
 - (b) osigurati da ugrađene emisije iz točke (a) ovog stavka verificira verifikator akreditiran na temelju članka 18. u skladu s načelima verifikacije utvrđenima u Prilogu VI.;
 - (c) čuvati primjerak izvješća o verifikaciji i evidenciju informacija potrebnih za izračun emisija ugrađenih u robu, u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu V., tijekom razdoblja od četiri godine nakon obavljanja verifikacije.
6. Evidencija iz stavka 5. točke (c) ovog članka mora biti dovoljno detaljna kako bi se omogućila verifikacija ugrađenih emisija u skladu s člankom 8. i Prilogom VI. te kako bi se u skladu s člankom 19. mogla preispitati CBAM deklaracija koju je podnio ovlašteni CBAM deklarant kojem su relevantne informacije otkrivene u skladu sa stavkom 7. ovog članka.
7. Operator može ovlaštenom CBAM deklarantu otkriti informacije o verifikaciji ugrađenih emisija iz stavka 5. ovog članka. Ovlašteni CBAM deklarant ima pravo upotrijebiti te otkrivene informacije kako bi ispunio obvezu iz članka 8.
8. Operator može u bilo kojem trenutku zatražiti da ga se izbriše iz CBAM registra. Komisija na takav zahtjev i nakon što o tome obavijesti nadležna tijela briše operatora i briše informacije o tom operatoru i o njegovu postrojenju iz CBAM registra, pod uvjetom da te informacije nisu potrebne za preispitivanje podnesenih CBAM deklaracija. Nakon što dotičnom operatoru pruži mogućnost da bude saslušan i nakon što se savjetuje s relevantnim nadležnim tijelima, Komisija može izbrisati informacije iz registra i ako utvrdi da informacije o tom operatoru više nisu točne. Komisija obavješćuje nadležna tijela o takvim brisanjima iz registra.

POGLAVLJE III.

NADLEŽNA TIJELA

Članak 11.

Nadležna tijela

1. Svaka država članica određuje nadležno tijelo za izvršavanje funkcija i dužnosti na temelju ove Uredbe i o tome obavješćuje Komisiju.

Komisija državama članicama stavlja na raspolaganje popis svih nadležnih tijela i objavljuje tu informaciju u *Službenom listu Europske unije* te je stavlja na raspolaganje u CBAM registru.

2. Nadležna tijela razmjenjuju sve informacije koje su ključne ili relevantne za obavljanje njihovih funkcija i dužnosti na temelju ove Uredbe.

Članak 12.

Komisija

Povrh drugih zadaća koje obavlja u okviru ove Uredbe, Komisija pomaže nadležnim tijelima u izvršavanju njihovih funkcija i dužnosti na temelju ove Uredbe i koordinira njihove aktivnosti tako što podupire razmjenu najbolje prakse u okviru područja primjene ove Uredbe i objavljuje smjernice o njoj te promiče odgovarajuće razmjene informacija i suradnju među nadležnim tijelima kao i između nadležnih tijela i Komisije.

Članak 13.

Čuvanje poslovne tajne i otkrivanje informacija

1. Sve informacije koje nadležno tijelo ili Komisija dobiju tijekom obavljanja svojih dužnosti, a koje su po svojoj prirodi povjerljive ili su pružene na povjerljivoj osnovi, obuhvaćene su obvezom čuvanja poslovne tajne. Nadležno tijelo ili Komisija ne smiju otkriti takve informacije bez izričitog prethodnog dopuštenja osobe ili tijela koje ih je dostavilo ili na temelju prava Unije ili nacionalnog prava.
2. Odstupajući od stavka 1., nadležna tijela i Komisija mogu dijeliti takve informacije međusobno, s carinskim tijelima, tijelima zaduženima za administrativne ili kaznene sankcije i Uredom europskog javnog tužitelja kako bi se osiguralo da osobe ispunjavaju svoje obveze na temelju ove Uredbe i da se primjenjuje carinsko zakonodavstvo. Te podijeljene informacije podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne i ne smiju se otkriti drugoj osobi ili tijelu, osim na temelju prava Unije ili nacionalnog prava.

Članak 14.

CBAM registar

1. Komisija uspostavlja CBAM registar ovlaštenih CBAM deklaranata u obliku standardizirane elektroničke baze podataka koja sadržava podatke o CBAM certifikatima tih ovlaštenih CBAM deklaranata. Komisija automatski i u stvarnom vremenu informacije iz CBAM registra stavlja na raspolaganje carinskim tijelima i nadležnim tijelima.
2. CBAM registar iz stavka 1. sadržava račune s informacijama o svakom ovlaštenom CBAM deklarantu, a osobito:
 - (a) ime, adresu i informacije za kontakt ovlaštenog CBAM deklaranta;
 - (b) EORI broj ovlaštenog CBAM deklaranta;
 - (c) broj CBAM računa;
 - (d) identifikacijski broj, prodajnu cijenu, datum kupnje te datum predaje, ponovne kupnje ili poništenja CBAM certifikata za svakog ovlaštenog CBAM deklaranta.
3. CBAM registar u posebnom odjeljku registra sadržava informacije o operatorima i postrojenjima u trećim zemljama koji su registrirani u skladu s člankom 10. stavkom 2.
4. Informacije u CBAM registru iz stavaka 2. i 3. povjerljive su, uz iznimku imena, adresa i informacija za kontakt operatora te lokacije postrojenja u trećim zemljama. Operator može odlučiti da njegovo ime, adresa i informacije za kontakt ne budu dostupni javnosti. Komisija javne informacije u CBAM registru stavlja na raspolaganje u interoperabilnom formatu.
5. Komisija svake godine za svaku robu navedenu u Prilogu I. objavljuje objedinjene emisije ugrađene u uvezenu robu.

6. Komisija donosi provedbene akte o infrastrukturi i posebnim procesima i postupcima CBAM registra, uključujući analizu rizika iz članka 15., elektroničke baze podataka koje sadržavaju informacije iz stavaka 2. i 3. ovog članka, podatke o računima u CBAM registru iz članka 16., prijenos informacija o prodaji, ponovnoj kupnji i poništenju CBAM certifikata u CBAM registar iz članka 20. i unakrsnu provjeru informacije iz članka 25. stavka 3. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

Članak 15.

Analiza rizika

1. Komisija provodi provjere koje se temelje na procjeni rizika o podacima i transakcijama evidentiranim u CBAM registru iz članka 14. kako bi se osiguralo da ne postoje nepravilnosti u kupnji, posjedovanju, predaji, ponovnoj kupnji i poništenju CBAM certifikata.
2. Ako Komisija u okviru provjera provedenih u skladu sa stavkom 1. utvrdi nepravilnosti, ona obavješćuje dotična nadležna tijela radi daljnje istrage kako bi se ispravile utvrđene nepravilnosti.

Članak 16.

Računi u CBAM registru

1. Komisija svakom ovlaštenom CBAM deklarantu dodjeljuje jedinstveni broj CBAM računa.
2. Svakom ovlaštenom CBAM deklarantu odobrava se pristup njegovu računu u CBAM registru.
3. Komisija uspostavlja račun čim se izda ovlaštenje iz članka 17. stavka 1. i o tome obavješćuje ovlaštenog CBAM deklaranta.
4. Ako je ovlašten CBAM deklarant prestao obavljati svoju gospodarsku djelatnost ili mu je ovlaštenje opozvano, Komisija zatvara račun tog ovlaštenog CBAM deklaranta, pod uvjetom da je ovlašten CBAM deklarant ispunio sve svoje obveze na temelju ove Uredbe.

Članak 17.

Ovlaštenje

1. Ako je zahtjev za ovlaštenje podnesen u skladu s člankom 5., nadležno tijelo u državi članici u kojoj podnositelj zahtjeva ima poslovni nastan dodjeljuje status ovlaštenog CBAM deklaranta pod uvjetom da su ispunjeni kriteriji utvrđeni u stavku 2. ovog članka. Status ovlaštenog CBAM deklaranta priznaje se u svim državama članicama.

Prije dodjele statusa ovlaštenog CBAM deklaranta nadležno tijelo provodi postupak savjetovanja o zahtjevu za ovlaštenje putem CBAM registra. Postupak savjetovanja uključuje nadležna tijela u drugim državama članicama i Komisiju i ne smije trajati dulje od 15 radnih dana.

2. Kriteriji za dodjelu statusa ovlaštenog CBAM deklaranta jesu sljedeći:
 - (a) podnositelj zahtjeva nije sudjelovao u teškim povredama ni ponovljenim povredama carinskog zakonodavstva, poreznih pravila, pravila o zlouporabi tržišta ili ove Uredbe i delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju ove Uredbe, a podnositelj zahtjeva posebno nije počinio teška kaznena djela povezana sa svojom gospodarskom djelatnošću tijekom razdoblja od pet godina prije podnošenja zahtjeva;
 - (b) podnositelj zahtjeva dokazuje svoju financijsku i operativnu sposobnost za ispunjavanje svojih obveza na temelju ove Uredbe;

- (c) podnositelj zahtjeva ima poslovni nastan u državi članici u kojoj je zahtjev podnesen; i
- (d) podnositelju zahtjeva dodijeljen je EORI broj u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 952/2013.

3. Ako nadležno tijelo utvrdi da kriteriji iz stavka 2. ovog članka nisu zadovoljeni ili ako podnositelj zahtjeva ne dostavi informacije navedene u članku 5. stavku 5., dodjela statusa ovlaštenog CBAM deklaranta odbija se. U takvoj se odluci o odbijanju statusa ovlaštenog CBAM deklaranta navode razlozi odbijanja i informacije o mogućnosti žalbe.

4. Odluka nadležnog tijela kojom se dodjeljuje status ovlaštenog CBAM deklaranta registrira se u CBAM registru i sadržava sljedeće informacije:

- (a) ime, adresu i informacije za kontakt ovlaštenog CBAM deklaranta;
- (b) EORI broj ovlaštenog CBAM deklaranta;
- (c) broj CBAM računa koji je dodijeljen ovlaštenom CBAM deklarantu u skladu s člankom 16. stavkom 1.;
- (d) jamstvo potrebno u skladu sa stavkom 5. ovog članka.

5. Za potrebe ispunjavanja kriterija iz stavka 2. točke (b) ovog članka nadležno tijelo zahtijeva pružanje jamstva ako podnositelj zahtjeva nije imao poslovni nastan tijekom dvije financijske godine koje su prethodile godini u kojoj je podnesen zahtjev u skladu s člankom 5. stavkom 1.

Nadležno tijelo određuje iznos takvog jamstva na razini iznosa izračunanog kao ukupna vrijednost broja CBAM certifikata koje bi ovlašteni CBAM deklarant morao predati u skladu s člankom 22. u pogledu uvoza robe prijavljenog u skladu s člankom 5. stavkom 5. točkom (g). Jamstvo se pruža u obliku bankovnog jamstva financijske institucije koja posluje u Uniji, plativog na prvi zahtjev, ili u drugom obliku jamstva kojim se daje istovjetno osiguranje.

6. Ako nadležno tijelo utvrdi da se pruženim jamstvom ne osiguravaju financijska i operativna sposobnost ovlaštenog CBAM deklaranta za ispunjenje obveza na temelju ove Uredbe ili da ono više nije dostatno za njihovo osiguranje, od ovlaštenog CBAM deklaranta zahtijeva da odabere između pružanja dodatnog jamstva ili zamjene početnog jamstva novim jamstvom u skladu sa stavkom 5.

7. Nadležno tijelo vraća jamstvo odmah nakon 31. svibnja druge godine u kojoj je ovlašteni CBAM deklarant predao CBAM certifikate u skladu s člankom 22.

8. Nadležno tijelo opoziva status ovlaštenog CBAM deklaranta ako:

- (a) ovlašteni CBAM deklarant zatraži opoziv; ili
- (b) ovlašteni CBAM deklarant više ne ispunjava kriterije iz stavka 2. ili 6. ovog članka, ili je sudjelovao u teškoj ili ponovljenoj povredi obveze predaje CBAM certifikata iz članka 22. stavka 1. ili obveze iz članka 22. stavka 2. da na kraju svakog tromjesečja na svom računu u CBAM registru osigura dostatan broj CBAM certifikata.

Prije opoziva statusa ovlaštenog CBAM deklaranta nadležno tijelo ovlaštenom CBAM deklarantu daje mogućnost da bude saslušan te provodi postupak savjetovanja o mogućem opozivu tog statusa. Postupak savjetovanja uključuje nadležna tijela u drugim državama članicama i Komisiju i ne smije trajati dulje od 15 radnih dana.

Svaka odluka o opozivu sadržava obrazloženje te odluke i informacije o pravu na žalbu.

9. Nadležno tijelo u CBAM registar unosi informacije o:
 - (a) podnositeljima zahtjeva čiji je zahtjev za ovlaštenje odbijen u skladu sa stavkom 3.; i
 - (b) osobama čiji je status ovlaštenog CBAM deklaranta opozvan u skladu sa stavkom 8.
10. Komisija putem provedbenih akata donosi uvjete za:
 - (a) primjenu kriterija iz stavka 2. ovog članka, uključujući kriterij nesudjelovanja u teškoj povredi ili ponovljenoj povredi iz stavka 2. točke (a) ovog članka;
 - (b) primjenu jamstva iz stavaka 5., 6. i 7. ovog članka;
 - (c) primjenu kriterija za tešku ili ponovljenu povredu iz stavka 8. ovog članka;
 - (d) posljedice opoziva statusa ovlaštenog CBAM deklaranta iz stavka 8. ovog članka; i
 - (e) posebne rokove i format postupka savjetovanja iz stavaka 1. i 8. ovog članka;

Provedbeni akti iz prvog podstavka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

Članak 18.

Akreditacija verifikatora

1. Svaka osoba akreditirana u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2018/2067 za relevantnu skupinu djelatnosti smatra se akreditiranim verifikatorom za potrebe ove Uredbe. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata za utvrđivanje relevantnih skupina djelatnosti s pomoću usklađivanja kvalifikacija akreditiranog verifikatora koje su potrebne za provedbu verifikacija za potrebe ove Uredbe s relevantnom skupinom djelatnosti koja je navedena u Prilogu I. Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2067 i naznačena u potvrdi o akreditaciji. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2. ove Uredbe.
2. Nacionalno akreditacijsko tijelo može na zahtjev akreditirati osobu kao verifikatora za potrebe ove Uredbe ako smatra, na temelju dokumentacije koja mu je podnesena, da takva osoba ima sposobnost primijeniti načela verifikacije iz Priloga VI. dok izvršava zadaće verifikacije ugrađenih emisija u skladu s člancima 8. i 10.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem uvjeta za dodjelu akreditacije iz stavka 2. ovog članka, za provjeru i nadzor akreditiranih verifikatora, za povlačenje akreditacije te za uzajamno priznavanje i istorazinsku evaluaciju akreditacijskih tijela.

Članak 19.

Preispitivanje CBAM deklaracija

1. Komisija ima nadzornu ulogu u preispitivanju CBAM deklaracija.
2. Komisija može preispitati CBAM deklaracije, u skladu sa strategijom za preispitivanje, uključujući čimbenike rizika, u roku koji završava četvrtom godinom nakon godine u kojoj su CBAM deklaracije trebale biti podnesene.

Preispitivanje se može sastojati od provjere informacija navedenih u CBAM deklaraciji i u izvješćima o verifikaciji na temelju informacija koje su u skladu s člankom 25. priopćila carinska tijela i svih drugih relevantnih dokaza te na temelju svake revizije koja se smatra potrebnom, među ostalim u prostorijama ovlaštenog CBAM deklaranta.

Komisija putem CBAM registra nadležnom tijelu države članice u kojoj CBAM deklarant ima poslovni nastan dostavlja informacije o pokretanju i rezultatima preispitivanja.

Nadležno tijelo države članice u kojoj ovlaštenu CBAM deklarant ima poslovni nastan također može preispitati CBAM deklaraciju u roku iz prvog podstavka ovog stavka. Nadležno tijelo putem CBAM registra obavješćuje Komisiju o pokretanju i rezultatima preispitivanja.

3. Komisija periodično utvrđuje posebne čimbenike rizika i točke na koje treba obratiti pozornost, na temelju analize rizika u vezi s provedbom CBAM-a na razini Unije, uzimajući u obzir informacije sadržane u CBAM registru, podatke koje dostavljaju carinska tijela i druge relevantne izvore informacija, uključujući kontrole i provjere provedene u skladu s člankom 15. stavkom 2. i člankom 25.

Komisija olakšava i razmjenu informacija s nadležnim tijelima o prijevarnim aktivnostima i sankcijama izrečenima u skladu s člankom 26.

4. Ako ovlaštenu CBAM deklarant ne podnese CBAM deklaraciju u skladu s člankom 6., ili ako Komisija na temelju svojeg preispitivanja u skladu sa stavkom 2. ovog članka smatra da je deklarirani broj CBAM certifikata netočan, Komisija procjenjuje obveze iz ove Uredbe tog ovlaštenog CBAM deklaranta na temelju informacija koje ima na raspolaganju. Komisija utvrđuje preliminarni izračun ukupnog broja CBAM certifikata koji su trebali biti predani, i to najkasnije do 31. prosinca godine koja slijedi nakon godine u kojoj je CBAM deklaracija trebala biti podnesena, ili najkasnije do 31. prosinca četvrte godine koja slijedi nakon godine u kojoj je netočna CBAM deklaracija podnesena, kako je primjenjivo. Komisija nadležnim tijelima dostavlja takav preliminarni izračun, u indikativne svrhe i ne dovodeći u pitanje konačni izračun koji je utvrdilo nadležno tijelo države članice u kojoj ovlaštenu CBAM deklarant ima poslovni nastan.

5. Ako nadležno tijelo zaključi da je deklarirani broj CBAM certifikata koje treba predati netočan ili da nije podnesena CBAM deklaracija u skladu sa stavkom 6., ono utvrđuje broj CBAM certifikata koje je ovlaštenu CBAM deklarant trebao predati, uzimajući u obzir informacije koje je dostavila Komisija.

Nadležno tijelo obavješćuje ovlaštenog CBAM deklaranta o svojoj odluci o utvrđenom broju CBAM certifikata i od tog ovlaštenog CBAM deklaranta zahtijeva da u roku od mjesec dana preda dodatne CBAM certifikate.

Odluka nadležnog tijela sadržava obrazloženje te odluke i informacije o pravu na žalbu. O odluci se obavješćuje i putem CBAM registra.

Ako nadležno tijelo, nakon što od Komisije primi preliminarni izračun u skladu sa stavcima 2. i 4. ovog članka, odluči da neće poduzeti nikakve mjere, nadležno tijelo o tome obavješćuje Komisiju putem CBAM registra.

6. Ako nadležno tijelo zaključi da broj predanih CBAM certifikata premašuje broj koji je trebao biti predan, ono o tome bez odgode obavješćuje Komisiju. Višak predanih CBAM certifikata ponovno se kupuje u skladu s člankom 23.

POGLAVLJE IV.

CBAM CERTIFIKATI

Članak 20.

Prodaja CBAM certifikata

1. Država članica ovlaštenim CBAM deklarantima s poslovnim nastanom u toj državi članici prodaje CBAM certifikate na zajedničkoj središnjoj platformi.

2. Komisija uspostavlja zajedničku središnju platformu i upravlja njome nakon postupka zajedničke nabave između Komisije i država članica.

Komisija i nadležna tijela imaju pristup informacijama na zajedničkoj središnjoj platformi.

3. Informacije o prodaji, ponovnoj kupnji i poništenju CBAM certifikata na zajedničkoj središnjoj platformi prenose se u CBAM registar na kraju svakog radnog dana.

4. CBAM certifikati prodaju se ovlaštenim CBAM deklarantima po cijeni izračunanoj u skladu s člankom 21.

5. Komisija osigurava da se svakom CBAM certifikatu pri izradi dodijeli jedinstveni identifikacijski broj. Komisija registrira jedinstveni identifikacijski broj, kao i cijenu i datum prodaje CBAM certifikata, u CBAM registru u račun ovlaštenog CBAM deklaranta koji kupuje taj certifikat.

6. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 28. kojim se ova Uredba dopunjuje dodatnim utvrđivanjem vremenskog okvira, upravljanja i drugih aspekata povezanih s upravljanjem prodajom i ponovnom kupnjom CBAM certifikata, čime se nastoji postići koherentnost s postupcima iz Uredbe Komisije (EU) br. 1031/2010 ⁽²⁶⁾.

Članak 21.

Cijena CBAM certifikata

1. Komisija izračunava cijenu CBAM certifikata kao prosjek zaključnih cijena emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama na dražbovnoj platformi, u skladu s postupcima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 1031/2010, za svaki kalendarski tjedan.

Za kalendarske tjedne u kojima na dražbovnoj platformi nema planiranih dražbi, cijena CBAM certifikata jednaka je prosjeku zaključnih cijena emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama u posljednjem tjednu u kojem su se na dražbovnoj platformi održavale dražbe.

2. Komisija objavljuje prosječnu cijenu, kako je navedeno u stavku 1. drugom podstavku, na svojoj internetskoj stranici ili na neki drugi odgovarajući način prvog radnog dana sljedećeg kalendarskog tjedna. Ta se cijena primjenjuje od prvog radnog dana nakon dana objave do prvog radnog dana sljedećeg kalendarskog tjedna.

3. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata o primjeni metodologije, predviđene u stavku 1. ovog članka, za izračun prosječne cijene CBAM certifikata te o praktičnim mehanizmima za objavu te cijene. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

Članak 22.

Predaja CBAM certifikata

1. Do 31. svibnja svake godine, te prvi put 2027. za godinu 2026., ovlašteni CBAM deklarant putem CBAM registra predaje broj CBAM certifikata koji odgovara ugrađenim emisijama deklariranima u skladu s člankom 6. stavkom 2. točkom (c) i verificiranim u skladu s člankom 8. za kalendarsku godinu koja prethodi predaji. Komisija uklanja predane CBAM certifikate iz CBAM registra. Ovlašteni CBAM deklarant osigurava da je potrebni broj CBAM certifikata dostupan na njegovu računu u CBAM registru.

⁽²⁶⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1031/2010 od 12. studenoga 2010. o rasporedu, upravljanju i drugim aspektima dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava trgovanja emisijama u okviru zajedničkog tržišta unutarnjeg tržišta (SL L 302, 18.11.2010., str. 1.).

2. Ovlašteni CBAM deklarant osigurava da broj CBAM certifikata na njegovu računu u CBAM registru na kraju svakog tromjesečja odgovara najmanje 80 % ugrađenih emisija, utvrđenih primjenom zadanih vrijednosti u skladu s metodama utvrđenima u Prilogu IV., u svoj robi koju je uvezao od početka kalendarske godine.

3. Ako Komisija utvrdi da broj CBAM certifikata na računu ovlaštenog CBAM deklaranta nije u skladu s obvezama na temelju stavka 2., ona putem CBAM registra obavješćuje nadležno tijelo države članice u kojoj ovlašteni CBAM deklarant ima poslovni nastan.

Nadležno tijelo obavješćuje ovlaštenog CBAM deklaranta o potrebi da se osigura dostatan broj CBAM certifikata na njegovu računu u roku od mjesec dana od takve obavijesti.

Nadležno tijelo registrira obavijest ovlaštenom CBAM deklarantu i odgovor ovlaštenog CBAM deklaranta u CBAM registar.

Članak 23.

Ponovna kupnja CBAM certifikata

1. Ako ovlašteni CBAM deklarant to zatraži, država članica u kojoj taj ovlašteni CBAM deklarant ima poslovni nastan ponovno kupuje višak CBAM certifikata koji je preostao na računu deklaranta u CBAM registru nakon što su certifikati predani u skladu s člankom 22.

Komisija višak CBAM certifikata ponovno kupuje putem zajedničke središnje platforme iz članka 20. u ime države članice u kojoj ovlašteni CBAM deklarant ima poslovni nastan. Ovlašteni CBAM deklarant zahtjev za ponovnu kupnju podnosi do 30. lipnja svake godine tijekom koje su CBAM certifikati predani.

2. Broj certifikata koji se mogu ponovno kupiti kako je navedeno u stavku 1. ograničen je na trećinu ukupnog broja CBAM certifikata koje je ovlašteni CBAM deklarant kupio tijekom prethodne kalendarske godine.

3. Cijena ponovne kupnje za svaki CBAM certifikat jest cijena koju je ovlašteni CBAM deklarant platio za taj certifikat u trenutku kupnje.

Članak 24.

Poništenje CBAM certifikata

Komisija 1. srpnja svake godine poništava sve CBAM certifikate koji su kupljeni tijekom godine prije prethodne kalendarske godine i koji su ostali na računu ovlaštenog CBAM deklaranta u CBAM registru. Ti CBAM certifikati poništavaju se bez naknade.

Ako se broj CBAM certifikata koje treba predati osporava u sporu koji je u tijeku u državi članici, Komisija suspendira poništenje CBAM certifikata u razmjeru koji odgovara spornom iznosu. Nadležno tijelo države članice u kojoj ovlašteni CBAM deklarant ima poslovni nastan Komisiji bez odgode dostavlja sve relevantne informacije.

POGLAVLJE V.

PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA UVOZ ROBE

Članak 25.

Pravila koja se primjenjuju na uvoz robe

1. Carinska tijela ne dopuštaju uvoz robe nijednoj drugoj osobi osim ovlaštenom CBAM deklarantu.
2. Carinska tijela periodično i automatski, posebno putem mehanizma nadzora uspostavljenog na temelju članka 56. stavka 5. Uredbe (EU) br. 952/2013, Komisiji priopćuju konkretne informacije o robi deklariranoj za uvoz. Te informacije uključuju EORI broj i broj CBAM računa ovlaštenog CBAM deklaranta, osmeroimenkastu oznaku KN robe, količinu, zemlju podrijetla, datum carinske deklaracije i carinski postupak.
3. Komisija informacije iz stavka 2. ovog članka priopćuje nadležnom tijelu države članice u kojoj ovlaštenu CBAM deklarant ima poslovni nastan te za svakog CBAM deklaranta unakrsno provjerava te informacije s podacima u CBAM registru u skladu s člankom 14.
4. Carinska tijela mogu, u skladu s člankom 12. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 952/2013, Komisiji i nadležnom tijelu države članice koja je dodijelila status ovlaštenog CBAM deklaranta priopćiti povjerljive informacije koje su carinska tijela dobila tijekom obavljanja svojih dužnosti ili koje su carinskim tijelima pružene na povjerljivoj osnovi.
5. Uredba (EZ) br. 515/97 primjenjuje se *mutatis mutandis* na ovu Uredbu.
6. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje opseg informacija te periodičnost, vremenski okvir i sredstva priopćivanja tih informacija na temelju stavka 2. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

POGLAVLJE VI.

IZVRŠENJE

Članak 26.

Sankcije

1. Ovlaštenu CBAM deklarant koji do 31. svibnja svake godine ne preda broj CBAM certifikata koji odgovara emisijama ugrađenima u robu uvezenu tijekom prethodne kalendarske godine snosi odgovornost za plaćanje sankcije. Takva sankcija jednaka je kazni za prekomjerne emisije iz članka 16. stavka 3. Direktive 2003/87/EZ i uvećana na temelju članka 16. stavka 4. te direktive, kako je primjenjivo u godini uvoza robe. Takva sankcija primjenjuje se na svaki CBAM certifikat koji ovlaštenu CBAM deklarant nije predao.
2. Ako osoba koja nije ovlaštenu CBAM deklarant unese robu na carinsko područje Unije bez poštovanja obveza na temelju ove Uredbe, ta osoba snosi odgovornost za plaćanje sankcije. Takva sankcija mora biti učinkovita, proporcionalna i odvraćajuća te je njezin iznos, ovisno posebno o trajanju, težini, opsegu, namjernoj prirodi i ponavljanju takvog nepoštovanja te razini suradnje osobe s nadležnim tijelom, veći od tri do pet puta od sankcije iz stavka 1., kako je primjenjivo u godini unošenja robe, za svaki CBAM certifikat koji osoba nije predala.
3. Plaćanje sankcije ne oslobađa ovlaštenog CBAM deklaranta obveze predaje preostalog broja CBAM certifikata u određenoj godini.

4. Ako nadležno tijelo utvrdi, među ostalim s obzirom na preliminarne izračune koje je provela Komisija u skladu s člankom 19., da ovlašteni CBAM deklarant nije ispunio obvezu predaje CBAM certifikata kako je navedena u stavku 1. ovog članka ili da je osoba unijela robu na carinsko područje Unije bez ispunjavanja obveza na temelju ove Uredbe kako je navedeno u stavku 2. ovog članka, nadležno tijelo izriče sankciju na temelju stavka 1. ili 2. ovog članka, kako je primjenjivo. U tu svrhu nadležno tijelo obavješćuje ovlaštenog CBAM deklaranta ili, ako se primjenjuje stavak 2. ovog članka, osobu o sljedećem:

- (a) zaključku nadležnog tijela da ovlašteni CBAM deklarant ili osoba iz stavka 2. ovog članka nisu ispunili obveze na temelju ove Uredbe;
- (b) razlozima za svoj zaključak;
- (c) iznosu sankcije izrečene ovlaštenom CBAM deklarantu ili osobi iz stavka 2. ovog članka;
- (d) datumu dospjeća sankcije;
- (e) radnji koju ovlašteni CBAM deklarant ili osoba iz stavka 2. ovog članka trebaju poduzeti kako bi platili sankciju; i
- (f) pravu ovlaštenog CBAM deklaranta ili osobe iz stavka 2. ovog članka da podnesu žalbu.

5. Ako sankcija nije plaćena do datuma dospjeća iz stavka 4. točke (d), nadležno tijelo osigurava plaćanje te sankcije svim sredstvima koja su mu na raspolaganju na temelju nacionalnog prava dotične države članice.

6. Države članice obavješćuju Komisiju o odlukama o sankcijama iz stavaka 1. i 2. te registriraju završno plaćanje iz stavka 5. u CBAM registar.

Članak 27.

Izbjegavanje mjera

1. Komisija na temelju relevantnih i objektivnih podataka poduzima mjere u skladu s ovim člankom kako bi se odgovorilo na prakse izbjegavanja mjera iz ove Uredbe.

2. Izbjegavanje mjera definira se kao promjena u strukturi trgovine robom koja proizlazi iz prakse, postupka ili rada koji se ne temelje na dostatnom valjanom ili ekonomski opravdanom razlogu, nego na pokušaju da se, u cijelosti ili djelomično, izbjegnu obveze utvrđene u ovoj Uredbi. Takva praksa, postupak ili rad mogu sastojati se, ali nisu ograničeni na:

- (a) neznatno mijenjanje dotične robe kako bi ta roba bila razvrstana u oznake KN koje nisu navedene u Prilogu I., osim ako se tom izmjenom mijenjaju njezine bitne značajke;
- (b) umjetno razdvajanje pošiljaka na pošiljke čija stvarna vrijednost ne premašuje gornju granicu iz članka 2. stavka 3.

3. Komisija kontinuirano prati situaciju, na razini Unije, u cilju utvrđivanja praksi izbjegavanja mjera, među ostalim na temelju nadzora tržišta ili na temelju svih relevantnih izvora informacija, kao što su podnesci i izvješća organizacija civilnog društva.

4. Država članica ili bilo koja strana koja je zahvaćena ili je imala koristi od bilo koje od situacija iz stavka 2. može obavijestiti Komisiju ako se suoči s praksama izbjegavanja mjera. Zainteresirane strane osim onih izravno zahvaćenih ili onih koje su od toga imale koristi, kao što su organizacije za zaštitu okoliša i nevladine organizacije, koje pronadu konkretne dokaze o praksama za izbjegavanje mjera, također mogu obavijestiti Komisiju.

5. U obavijesti iz stavka 4. navode se razlozi na kojima se ta obavijest temelji te ona sadržava relevantne podatke i statističke podatke koji potkrepljuju tvrdnju o izbjegavanju mjera iz ove Uredbe. Komisija pokreće ispitni postupak u vezi s tvrdnjom o izbjegavanju mjera ako je obavijest uputila država članica, ili pogođena strana, strana koja je od toga imala koristi ili druga zainteresirana strana, pod uvjetom da obavijest ispunjava zahtjeve iz ovog stavka, ili ako sama Komisija utvrdi da je takav ispitni postupak potreban. Tijekom provođenja ispitnog postupka Komisiji mogu pomagati nadležna tijela i carinska tijela. Komisija zaključuje ispitni postupak u roku od devet mjeseci od datuma obavijesti. Ako se pokrenuo ispitni postupak, Komisija o tome obavješćuje sva nadležna tijela.

6. Ako Komisija, uzimajući u obzir relevantne podatke, izvješća i statističke podatke, među ostalim one koje dostave carinska tijela, ima dovoljno razloga smatrati da okolnosti iz stavka 2. točke (a) ovog članka postoje u jednoj ili više država članica prema utvrđenoj strukturi, ovlaštena je za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi izmjene popisa robe iz Priloga I. dodavanjem relevantnih neznatno izmijenjenih proizvoda iz stavka 2. točke (a) ovog članka u svrhu sprečavanja izbjegavanja mjera.

POGLAVLJE VII.

IZVRŠAVANJE DELEGIRANJA OVLASTI I POSTUPAK ODBORA

Članak 28.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavka 10., članka 2. stavka 11., članka 18. stavka 3., članka 20. stavka 6. i članka 27. stavka 6. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 17. svibnja 2023. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavka 10., članka 2. stavka 11., članka 18. stavka 3., članka 20. stavka 6. i članka 27. stavka 6.
4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranog akta koji su već na snazi.
5. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
6. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
7. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. stavka 10., članka 2. stavka 11., članka 18. stavka 3., članka 20. stavka 6. ili članka 27. stavka 6. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

*Članak 29.***Postupak odbora**

1. Komisiji pomaže Odbor za CBAM. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

POGLAVLJE VIII.

IZVJEŠĆIVANJE I PREISPITIVANJE*Članak 30.***Preispitivanje i izvješćivanje koje provodi Komisija**

1. Komisija, uz savjetovanje s relevantnim dionicima, prikuplja potrebne informacije u svrhu proširenja područja primjene ove Uredbe kako je navedeno u stavku 2. točki (a) i u skladu s njom, te u svrhu razvoja metoda za izračun ugrađenih emisija na temelju metoda za mjerenje ekološkog otiska.
2. Prije kraja prijelaznog razdoblja iz stavka 32. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o primjeni ove Uredbe.

To izvješće sadržava procjenu:

- (a) mogućnosti proširenja područja primjene na:
 - i. ugrađene neizravne emisije u robu navedenoj u Prilogu II.;
 - ii. emisije ugrađene u prijevoz robe navedene u Prilogu I. i usluge prijevoza;
 - iii. robu koja je izložena riziku od izmještanja emisija ugljika osim one navedene u Prilogu I., a posebno organske kemikalije i polimere;
 - iv. druge ulazne materijale (prekursore) za robu navedenu u Prilogu I.;
- (b) kriterijâ za identifikaciju robe koju treba uvrstiti na popis u Prilogu I. ovoj Uredbi na temelju sektora izloženih riziku od izmještanja emisija ugljika utvrđenih u skladu s člankom 10.b Direktive 2003/87/EZ; toj se procjeni prilaže vremenski raspored postupnog uključivanja robe u područje primjene ove Uredbe koji završava 2030., posebno uzimajući u obzir razinu rizika od izmještanja emisija ugljika;
- (c) tehničkih zahtjeva za izračun ugrađenih emisija za drugu robu koju treba uvrstiti na popis u Prilogu I.;
- (d) napretka postignutog u međunarodnim raspravama o djelovanju u području klime;
- (e) sustava upravljanja, uključujući administrativne troškove;
- (f) učinka ove Uredbe na robu navedenu u Prilogu I. koja se uvozi iz zemalja u razvoju s posebnim interesom za najmanje razvijene zemlje kako su ih utvrdili Ujedinjeni narodi te na učinak pružene tehničke pomoći;
- (g) metodologije za izračun neizravnih emisija u skladu s člankom 7. stavkom 7. i točkom 4.3. Priloga IV.

3. Barem godinu dana prije kraja prijelaznog razdoblja Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem se utvrđuju proizvodi koji su dalje u lancu vrijednosti robe navedene u Prilogu I. za koje se preporučuje da ih se uzme u obzir za uključivanje u područje primjene ove Uredbe. U tu svrhu Komisija pravodobno razvija metodologiju koja bi se trebala temeljiti na relevantnosti u smislu kumuliranih emisija stakleničkih plinova i rizika od izmještanja emisija ugljika.

4. Izvješćima iz stavaka 2. i 3. prema potrebi se prilaže zakonodavni prijedlog do kraja prijelaznog razdoblja, uključujući detaljnu procjenu učinka, posebno s ciljem proširenja područja primjene ove Uredbe na temelju zaključaka donesenih u tim izvješćima.

5. Svake dvije godine od kraja prijelaznog razdoblja Komisija u okviru svojeg godišnjeg izvješća Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člankom 10. stavkom 5. Direktive 2003/87/EZ procjenjuje učinkovitost CBAM-a u nošenju s rizikom od izmještanja emisija ugljika robe proizvedene u Uniji za izvoz u treće zemlje koje ne primjenjuju EU sustav trgovanja emisijama ili sličan mehanizam za određivanje cijena ugljika. U tom izvješću posebno se ocjenjuje razvoj izvoza Unije u sektorima obuhvaćenima CBAM-om te razvoj trgovinskih tokova i ugrađenih emisija te robe na globalnom tržištu. Ako se u izvješću zaključi da postoji rizik od izmještanja emisija ugljika robe proizvedene u Uniji za izvoz u treće zemlje koje ne primjenjuju EU sustav trgovanja emisijama ili sličan mehanizam za određivanje cijena ugljika, Komisija prema potrebi podnosi zakonodavni prijedlog za nošenje s tim rizikom na način koji je u skladu s pravom Svjetske trgovinske organizacije i kojim se uzima u obzir dekarbonizacija postrojenja u Uniji.

6. Komisija prati funkcioniranje CBAM-a radi evaluacije učinaka i mogućih prilagodbi njegove primjene.

Komisija prije 1. siječnja 2028. te nakon toga svake dvije godine podnosi izvješće o primjeni ove Uredbe i funkcioniranju CBAM-a Europskom parlamentu i Vijeću. To izvješće sadržava barem sljedeće:

(a) procjenu učinka CBAM-a na:

- i. izmještanje emisija ugljika, među ostalim u vezi s izvozom;
- ii. obuhvaćene sektore;
- iii. unutarnje tržište, gospodarski i teritorijalni učinak u cijeloj Uniji;
- iv. inflaciju i cijenu robe;
- v. učinak na industrije koje upotrebljavaju robu navedenu u Prilogu I.;
- vi. međunarodnu trgovinu, uključujući miješanje resursa; i
- vii. najmanje razvijene zemlje;

(b) procjenu:

- i. sustava upravljanja, uključujući procjenu provedbe ovlašćivanja CBAM deklarata i upravljanja tim ovlašćivanjem u državama članicama;
- ii. područja primjene ove Uredbe,
- iii. prakse izbjegavanja mjera;
- iv. primjene sankcija u državama članicama;

(c) rezultate istraga i izrečenih sankcija;

(d) objedinjene informacije o intenzitetu emisija za svaku zemlju podrijetla za različitu robu navedenu u Prilogu I.

7. U slučaju nepredvidivog, izvanrednog i neizazvanog događaja koji je izvan kontrole treće zemlje ili više trećih zemalja na koje se primjenjuje CBAM, a koji ima razorne posljedice na gospodarsku i industrijsku infrastrukturu takve dotične zemlje ili dotičnih zemalja, Komisija procjenjuje situaciju te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće, kojemu se prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Uredbe utvrđivanjem potrebnih privremenih mjera za rješavanje tih izvanrednih okolnosti.

8. Od kraja prijelaznog razdoblja iz članka 32. ove Uredbe Komisija u okviru godišnjeg izvješćivanja u skladu s člankom 41. Uredbe (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁷⁾ evaluira i izvješćuje o tome kako je financiranje na temelju te uredbe doprinijelo dekarbonizaciji proizvodne industrije u najmanje razvijenim zemljama.

POGLAVLJE IX.

KOORDINACIJA S BESPLATNOM DODJELOM EMISIJSKIH JEDINICA U OKVIRU EU SUSTAVA TRGOVANJA EMISIJAMA

Članak 31.

Besplatna dodjela emisijskih jedinica u okviru EU sustava trgovanja emisijama i obveza predaje CBAM certifikata

1. CBAM certifikati koje treba predati u skladu s člankom 22. ove Uredbe prilagođavaju se kako bi odražavali opseg u kojem se emisijske jedinice u okviru EU sustava trgovanja emisijskim jedinicama u skladu s člankom 10.a Direktive 2003/87/EZ besplatno dodjeljuju postrojenjima koja unutar Unije proizvode robu navedenu u Prilogu I. ovoj Uredbi.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuju detaljna pravila za izračun prilagodbe iz stavka 1. ovog članka. Takva detaljna pravila razrađuju se na temelju načela koja se primjenjuju u EU sustavu trgovanja emisijama za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica postrojenjima koja unutar Unije proizvode robu navedenu u Prilogu I., uzimajući u obzir različite referentne vrijednosti koje se upotrebljavaju u EU sustavu trgovanja emisijama za besplatnu dodjelu s ciljem kombiniranja tih referentnih vrijednosti u odgovarajuće vrijednosti za dotičnu robu te uzimajući u obzir relevantne ulazne materijale (prekursore). Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2.

POGLAVLJE X.

PRIJELAZNE ODREDBE

Članak 32.

Područje primjene prijelaznog razdoblja

Tijekom prijelaznog razdoblja od 1. listopada 2023. do 31. prosinca 2025. obveze uvoznika na temelju ove Uredbe ograničene su na obveze izvješćivanja utvrđene u člancima 33., 34. i 35. ove Uredbe. Ako uvoznik ima poslovni nastan u državi članici i imenuje neizravnog carinskog zastupnika u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) br. 952/2013 te ako se neizravni carinski zastupnik s time složi, obveze izvješćivanja primjenjuju se na takvog neizravnog carinskog zastupnika. Ako uvoznik nema poslovni nastan u državi članici, obveze izvješćivanja primjenjuju se na neizravnog carinskog zastupnika.

⁽²⁷⁾ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1.).

Članak 33.**Uvoz robe**

1. Carinska tijela obavješćuju uvoznika ili, u situacijama obuhvaćenima člankom 32., neizravnog carinskog zastupnika o obvezi izvješćivanja iz članka 35. najkasnije u trenutku puštanja robe u slobodni promet.
2. Carinska tijela periodično i automatski, posebno putem mehanizma nadzora uspostavljenog na temelju članka 56. stavka 5. Uredbe (EU) br. 952/2013 ili elektroničkim prijenosom podataka, Komisiji priopćuju informacije o uvezenoj robi, među ostalim o prerađenim proizvodima dobivenima postupkom vanjske proizvodnje. Te informacije uključuju EORI broj carinskog deklaranta i uvoznika, osmeroznamenastu oznaku KN, količinu, zemlju podrijetla, datum carinske deklaracije i carinski postupak.
3. Komisija dostavlja informacije iz stavka 2. nadležnim tijelima država članica u kojima carinski deklarant i, ako je primjenjivo, uvoznik imaju poslovni nastan.

Članak 34.**Obveza izvješćivanja za određene carinske postupke**

1. Ako su prerađeni proizvodi dobiveni postupkom unutarnje proizvodnje iz članka 256. Uredbe (EU) br. 952/2013 uvezeni, obveza izvješćivanja iz članka 35. ove Uredbe uključuje informacije o robi koja je stavljena u postupak unutarnje proizvodnje te je rezultirala uvezenim prerađenim proizvodima, čak i ako prerađeni proizvodi nisu navedeni u Prilogu I. ovoj Uredbi. Ovaj se stavak također primjenjuje ako su prerađeni proizvodi dobiveni postupkom unutarnje proizvodnje vraćena roba kako je navedeno u članku 205. Uredbe (EU) br. 952/2013.
2. Obveza izvješćivanja iz članka 35. ove Uredbe ne primjenjuje se na uvoz:
 - (a) prerađenih proizvoda dobivenih postupkom vanjske proizvodnje iz članka 259. Uredbe (EU) br. 952/2013;
 - (b) robe koja se smatra vraćenom robom u skladu s člankom 203. Uredbe (EU) br. 952/2013.

Članak 35.**Obveza izvješćivanja**

1. Svaki uvoznik ili, u situacijama obuhvaćenima člankom 32, neizravni carinski zastupnik koji je uvezao robu tijekom određenog tromjesečja kalendarske godine za to tromjesečje podnosi Komisiji izvješće („CBAM izvješće”) koje sadržava informacije o robi uvezenoj tijekom tog tromjesečja, i to najkasnije mjesec dana nakon kraja tog tromjesečja.
2. CBAM izvješće sadržava sljedeće informacije:
 - (a) ukupnu količinu svake vrste robe za svako postrojenje koje proizvodi robu u zemlji podrijetla, izraženo u megavatsatima za električnu energiju i u tonama za drugu robu;
 - (b) stvarne ukupne ugrađene emisije, izražene u tonama emisija CO₂e po megavatsatu električne energije ili za drugu robu u tonama emisija CO₂e po toni svake vrste robe, izračunane u skladu s metodom utvrđenom u Prilogu IV.;
 - (c) ukupne neizravne emisije izračunane u skladu s provedbenim aktom iz stavka 7.;
 - (d) cijenu ugljika koja se plaća u zemlji podrijetla za emisije ugrađene u uvezenu robu, uzimajući u obzir sve rabate ili druge dostupne oblike naknade.

3. Komisija periodično priopćuje relevantnim nadležnim tijelima popis onih uvoznika ili neizravnih carinskih zastupnika s poslovnim nastanom u državi članici, uz odgovarajuća obrazloženja, za koje ima razloga vjerovati da nisu ispunili obvezu podnošenja CBAM izvješća u skladu sa stavkom 1.

4. Ako Komisija smatra da je izvješće o CBAM-u nepotpuno ili netočno, priopćuje nadležnom tijelu države članice u kojoj uvoznik ima poslovni nastan ili, u situacijama obuhvaćenima člankom 32., neizravni carinski zastupnik ima poslovni nastan dodatne informacije koje smatra potrebnima za dopunu ili ispravak tog izvješća. Takve se informacije pružaju u indikativne svrhe i ne dovodeći u pitanje konačnu ocjenu nadležnog tijela. To nadležno tijelo pokreće postupak ispravka i obavješćuje uvoznika ili, u situacijama obuhvaćenima člankom 32., neizravnog carinskog zastupnika o dodatnim informacijama potrebnima za ispravak tog izvješća. Prema potrebi, uvoznik ili taj neizravni carinski zastupnik podnosi ispravljeno izvješće dotičnom nadležnom tijelu i Komisiji.

5. Ako nadležno tijelo države članice iz stavka 4. ovog članka pokrene postupak ispravka, među ostalim uzimajući u obzir informacije primljene u skladu sa stavkom 4. ovog članka, i utvrdi da uvoznik ili, ako je primjenjivo u skladu s člankom 32., neizravni carinski zastupnik nije poduzeo potrebne korake za ispravljanje CBAM izvješća ili ako dotično nadležno tijelo utvrdi, među ostalim uzimajući u obzir informacije primljene u skladu sa stavkom 3. ovog članka, da uvoznik ili, ako je primjenjivo u skladu s člankom 32., neizravni carinski zastupnik nije ispunio obvezu podnošenja CBAM izvješća u skladu sa stavkom 1. ovog članka, to nadležno tijelo uvozniku ili, ako je primjenjivo u skladu s člankom 32., neizravnom carinskom zastupniku izriče učinkovitu, proporcionalnu i odvraćajuću sankciju. U tu svrhu nadležno tijelo obavješćuje uvoznika ili, ako je primjenjivo u skladu s člankom 32., neizravnog carinskog zastupnika te Komisiju o sljedećem:

- (a) zaključku i razlozima za zaključak da uvoznik ili, ako je primjenjivo u skladu s člankom 32., neizravni carinski zastupnik nije ispunio obvezu podnošenja izvješća za određeno tromjesečje ili poduzeo potrebne korake za ispravljanje izvješća;
- (b) iznosu sankcije izrečene uvozniku ili, ako je primjenjivo u skladu s člankom 32., neizravnom carinskom zastupniku;
- (c) datumu dospijeca sankcije;
- (d) radnji koju uvoznik ili, ako je primjenjivo u skladu s člankom 32., neizravni carinski zastupnik treba poduzeti kako bi platio sankciju; i
- (e) pravu uvoznika ili, ako je primjenjivo u skladu s člankom 32., neizravnog carinskog zastupnika da podnese žalbu.

6. Ako nadležno tijelo, nakon što od Komisije primi informacije u skladu s ovim člankom, odluči da neće poduzeti nikakve mjere, nadležno tijelo o tome obavješćuje Komisiju.

7. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata koji se odnose na:

- (a) informacije o kojima se izvješćuje, način i format tog izvješćivanja, uključujući detaljne informacije po zemlji podrijetla i vrsti robe kojima se potkrepljuju ukupni iznosi iz stavka 2. točaka (a), (b) i (c) te primjere svih relevantnih rabata ili drugih dostupnih oblika naknade kako je navedeno u stavku 2. točki (d);
- (b) okvirni raspon sankcija koje se izriču u skladu sa stavkom 5. i kriterije koje treba uzeti u obzir pri određivanju stvarnog iznosa, uključujući ozbiljnost i trajanje neizvješćivanja;
- (c) detaljna pravila o konverziji prosječne godišnje cijene ugljika iz stavka 2. točke (d), izražene u stranoj valuti u EUR prema prosječnom godišnjem tečaju;

- (d) detaljna pravila o elementima metoda za izračun utvrđenih u Prilogu IV., među ostalim za utvrđivanje granica sustava procesa proizvodnje, faktora emisije, vrijednosti stvarnih emisija za pojedino postrojenje i njihove primjene na pojedinačnu robu, te za utvrđivanje metoda za osiguravanje pouzdanosti podataka, uključujući razinu detalja; i
- (e) sredstva i format u pogledu zahtjeva za izvješćivanje o neizravnim emisijama u uvezenoj robi; taj format uključuje količinu električne energije upotrijebljene za proizvodnju robe navedene u Prilogu I., kao i zemlju podrijetla, izvor proizvodnje i faktore emisije povezane s tom električnom energijom.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 2. ove Uredbe. Primjenjuju se na robu uvezenu tijekom prijelaznog razdoblja iz članka 32. ove Uredbe i temelje se na postojećem zakonodavstvu za postrojenja koja su obuhvaćena područjem primjene Direktive 2003/87/EZ.

POGLAVLJE XI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 36.

Stupanje na snagu

1. Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od 1. listopada 2023. Međutim:
 - (a) članci 5., 10, 14., 16. i 17. primjenjuju se od 31. prosinca 2024.;
 - (b) članak 2. stavak 2., članak 4., članci od 6. do 9., članci 15. i 19., članak 20. stavci 1., 3., 4. i 5., članci od 21. do 27. te članak 31. primjenjuju se od 1. siječnja 2026.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 10. svibnja 2023.

Za Europski parlament
Predsjednica
R. METSOLA

Za Vijeće
Predsjednica
J. ROSWALL

PRILOG I.

Popis robe i stakleničkih plinova

1. Za potrebe identifikacije robe ova se Uredba primjenjuje na robu koja je obuhvaćena oznakama kombinirane nomenklature („KN”) navedenima u tablici u nastavku. Oznake KN oznake su iz Uredbe (EEZ) br. 2658/87.
2. Za potrebe ove Uredbe staklenički plinovi koji se odnose na robu iz točke 1. su staklenički plinovi navedeni u sljedećoj tablici za dotičnu robu.

Cement

Oznaka KN	Staklenički plin
2507 00 80 – Ostale kaolinske gline	Ugljikov dioksid
2523 10 00 – Cement u obliku klinkera	Ugljikov dioksid
2523 21 00 – Bijeli cement, neovisno je li umjetno obojan ili ne	Ugljikov dioksid
2523 29 00 – Portland-cement, ostalo	Ugljikov dioksid
2523 30 00 – Aluminatni cement	Ugljikov dioksid
2523 90 00 – Ostali hidraulični cementi	Ugljikov dioksid

Električna energija

Oznaka KN	Staklenički plin
2716 00 00 – Električna energija	Ugljikov dioksid

Gnojiva

Oznaka KN	Staklenički plin
2808 00 00 – Dušična kiselina; sulfodušične kiseline	Ugljikov dioksid i didušikov oksid
2814 – Amonijak, bezvodni ili u vodenoj otopini	Ugljikov dioksid
2834 21 00 – Nitrati kalija	Ugljikov dioksid i didušikov oksid
3102 – Dušična gnojiva, mineralna ili kemijska	Ugljikov dioksid i didušikov oksid
3105 – Mineralna ili kemijska gnojiva koja sadrže dva ili tri gnojiva elementa – dušik, fosfor i kalij; ostala gnojiva; roba iz ovog poglavlja u obliku tableta ili u sličnim oblicima ili u pakiranjima bruto mase ne veće od 10 kg osim: 3105 60 00 – Mineralna ili kemijska gnojiva koja sadrže dva gnojiva elementa – fosfor i kalij	Ugljikov dioksid i didušikov oksid

Željezo i čelik

Oznaka KN	Staklenički plin
72 – Željezo i čelik osim: 7202 2 – Ferosilicij 7202 30 00 – Ferosilikomangan 7202 50 00 – Ferosilikokrom 7202 70 00 – Feromolibden 7202 80 00 – Ferovolfam i ferosilikovolfam 7202 91 00 – Ferotitanij i ferosilikotitanij 7202 92 00 – Ferovanadij 7202 93 00 – Feroniobij 7202 99 – Ostalo: 7202 99 10 – Ferofosfor 7202 99 30 – Ferosilikomagnezij 7202 99 80 – Ostalo 7204 – Željezni otpaci i lomljevin; otpadni ingoti za pretaljivanje, od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
2601 12 00 – Aglomerirana željezna rudača i koncentрати (osim prženih željeznih pirita)	Ugljikov dioksid
7301 – Žmurje (talpe) od željeza ili čelika, neovisno o tome jesu li bušene, probijene ili izrađene spajanjem elemenata ili ne; zavareni profili od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7302 – Dijelovi za izgradnju željezničkih i tramvajskih kolosijeka od željeza ili čelika: tračnice, tračnice vodilice i ozubljenе tračnice, skretnički jezičci, skretnička srca, skretničko polužje i drugi dijelovi skretnica, pragovi, vezice, klizni jastuci, stezni klinovi, podložne ploče, elastične pritiskalice, uporne pločice, spojne motke i drugi dijelovi posebno konstruirani za spajanje i pričvršćivanje tračnica	Ugljikov dioksid
7303 00 – Cijevi i šuplji profili od lijevanog željeza	Ugljikov dioksid
7304 – Cijevi i šuplji profili, bešavni, od željeza (osim od lijevanog željeza) ili čelika	Ugljikov dioksid
7305 – Ostale cijevi (na primjer, zavarene, zakovane ili zatvorene na sličan način), kružnog poprečnog presjeka, vanjskog promjera većeg od 406,4 mm, od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7306 – Ostale cijevi i šuplji profili (na primjer, s otvorenim spojevima ili zavareni, zakovani ili zatvoreni na sličan način), od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7307 – Pribor za cijevi (na primjer, spojnice, koljena, kolčaci), od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7308 – Konstrukcije (isključujući montažne zgrade iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (na primjer, mostovi i sekcije mostova, vrata prijevodnica (splavnica), tornjevi, rešetkasti stupovi, krovovi, kosturi krovišta, vrata i prozori te okviri za njih, pragovi za vrata, kapci, ograde, potporni stupovi i stupovi), od željeza ili čelika; ploče, šipke, profili, cijevi i slično, pripremljeni za uporabu u konstrukcijama, od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid

Oznaka KN	Staklenički plin
7309 00 – Rezervoari, cisterne, bačve i slični spremnici za bilo koji materijal (osim za stlačene ili ukapljene plinove), od željeza ili čelika, obujma većeg od 300 l, neovisno imaju li oblogu ili toplinsku izolaciju ili ne, ali neopremljeni mehaničkim ni toplinskim uređajima	Ugljikov dioksid
7310 – Cisterne, bačve, burad, limenke, kutije i slični spremnici, za bilo koji materijal (osim za stlačene ili ukapljene plinove), od željeza ili čelika, obujma ne većeg od 300 l, neovisno jesu li obloženi ili toplinski izolirani ili ne, ali neopremljeni mehaničkim ni toplinskim uređajima	Ugljikov dioksid
7311 00 – Spremnici za stlačene ili ukapljene plinove, od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7318 – Vijci, svornjaci, matice, vijci za pragove, vijci s kukom, zakovice, klinovi, rascjepke, podloške (uključujući elastične podloške) i slični proizvodi, od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7326 – Ostali proizvodi od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid

Aluminij

Oznaka KN	Staklenički plin
7601 – Aluminij u sirovim oblicima	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7603 – Prah i ljuskice, od aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7604 – Šipke i profili od aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7605 – Žica od aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7606 – Ploče, limovi i trake, od aluminija, debljine veće od 0,20 mm	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7607 – Folije od aluminija (neovisno jesu li tiskane ili s podlogom od papira, kartona, plastičnih masa ili sličnih materijala ili ne) debljine (ne računajući podlogu) ne veće od 0,20 mm	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7608 – Cijevi od aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7609 00 00 – Pribor za cijevi od aluminija (na primjer, spojnice, koljena, kolčaci)	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7610 – Konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (na primjer, mostovi i sekcije mostova, tornjevi, rešetkasti stupovi, krovovi, krovišta, vrata i prozori te okviri za njih, pragovi za vrata, ograde, potporni stupovi i stupovi), od aluminija; limovi, šipke, profili, cijevi i slično, od aluminija, pripremljeni za uporabu u konstrukcijama	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7611 00 00 – Rezervoari, cisterne, bačve i slično, od aluminija, za bilo koji materijal (osim stlačenih ili ukapljenih plinova), obujma većeg od 300 l, neovisno jesu li obloženi ili toplinski izolirani ili ne, ali neopremljeni mehaničkim i toplinskim uređajima	Ugljikov dioksid i perfluorogljici

Oznaka KN	Staklenički plin
7612 – Aluminijske bačve, burad, limenke, kutije i slični spremnici (uključujući krute ili sklopive cjevaste spremnike), za bilo koji materijal (osim za stlačene ili ukapljene plinove), obujma ne većeg od 300 l, neovisno jesu li obloženi ili toplinski izolirani ili ne, ali neopremljeni mehaničkim i toplinskim uređajima	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7613 00 00 – Aluminijski spremnici za stlačene ili ukapljene plinove	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7614 – Žica u strukovima, užad, pletene trake i slično, od aluminija, električno neizolirani	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7616 – Ostali proizvodi od aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorougljici

Kemikalije

Oznaka KN	Staklenički plin
2804 10 00 – Vodik	Ugljikov dioksid

PRILOG II.

Popis robe za koju se uzimaju u obzir samo izravne emisije, u skladu s člankom 7. stavkom 1.

Željezo i čelik

Oznaka KN	Staklenički plin
72 – Željezo i čelik osim: 7202 2 – Ferosilicij 7202 30 00 – Ferosilikomangan 7202 50 00 – Ferosilikokrom 7202 70 00 – Feromolibden 7202 80 00 – Ferovolfam i ferosilikovolfam 7202 91 00 – Ferotitanij i ferosilikotitanij 7202 92 00 – Ferovanadij 7202 93 00 – Feroniobij 7202 99 – Ostalo: 7202 99 10 – Ferofosfor 7202 99 30 – Ferosilikomagnezij 7202 99 80 – Ostalo 7204 – Željezni otpaci i lomljevina; otpadni ingoti za pretaljivanje i čelik	Ugljikov dioksid
7301 – Žmurje (talpe) od željeza ili čelika, neovisno o tome jesu li bušene, probijene ili izrađene spajanjem elemenata ili ne; zavareni profili od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7302 – Dijelovi za izgradnju željezničkih i tramvajskih kolosijeka od željeza ili čelika: tračnice, tračnice vodilice i ozubljene tračnice, skretnički jezičci, skretnička srca, skretničko polužje i drugi dijelovi skretnica, pragovi, vezice, klizni jastuci, stezni klinovi, podložne ploče, elastične pritiskalice, uporne pločice, spojne motke i drugi dijelovi posebno konstruirani za spajanje i pričvršćivanje tračnica	Ugljikov dioksid
7303 00 – Cijevi i šuplji profili od lijevanog željeza	Ugljikov dioksid
7304 – Cijevi i šuplji profili, bešavni, od željeza (osim od lijevanog željeza) ili čelika	Ugljikov dioksid
7305 – Ostale cijevi (na primjer, zavarene, zakovane ili zatvorene na sličan način), kružnog poprečnog presjeka, vanjskog promjera većeg od 406,4 mm, od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7306 – Ostale cijevi i šuplji profili (na primjer, s otvorenim spojevima ili zavareni, zakovani ili zatvoreni na sličan način), od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7307 – Pribor za cijevi (na primjer, spojnice, koljena, kolčaci), od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7308 – Konstrukcije (isključujući montažne zgrade iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (na primjer, mostovi i sekcije mostova, vrata prijevodnica (splavnica), tornjevi, rešetkasti stupovi, krovovi, krovišta, vrata i prozori te okviri za njih, pragovi za vrata, kapci, ograde, potporni stupovi i stupovi), od željeza ili čelika; ploče, šipke, profili, cijevi i slično, pripremljeni za uporabu u konstrukcijama, od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid

Oznaka KN	Staklenički plin
7309 00 – Rezervoari, cisterne, bačve i slični spremnici za bilo koji materijal (osim za stlačene ili ukapljene plinove), od željeza ili čelika, obujma većeg od 300 l, neovisno imaju li oblogu ili toplinsku izolaciju ili ne, ali neopremljeni mehaničkim i toplinskim uređajima	Ugljikov dioksid
7310 – Cisterne, bačve, burad, limenke, kutije i slični spremnici, za bilo koji materijal (osim za stlačene ili ukapljene plinove), od željeza ili čelika, obujma ne većeg od 300 l, neovisno jesu li obloženi ili toplinski izolirani ili ne, ali neopremljeni mehaničkim i toplinskim uređajima	Ugljikov dioksid
7311 00 – Spremnici za stlačene ili ukapljene plinove, od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7318 – Vijci, svornjaci, matice, vijci za pragove, vijci s kukom, zakovice, klinovi, rascjepke, podloške (uključujući elastične podloške) i slični proizvodi, od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid
7326 – Ostali proizvodi od željeza ili čelika	Ugljikov dioksid

Aluminij

Oznaka KN	Staklenički plin
7601 – Aluminij u sirovim oblicima	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7603 – Prah i ljuskice, od aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7604 – Šipke i profili od aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7605 – Žica od aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7606 – Ploče, limovi i trake, od aluminija, debljine veće od 0,20 mm	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7607 – Folije od aluminija (neovisno jesu li tiskane ili s podlogom od papira, kartona, plastičnih masa ili sličnih materijala ili ne) debljine (ne računajući podlogu) ne veće od 0,20 mm	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7608 – Cijevi od aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7609 00 00 – Pribor za cijevi od aluminija (na primjer, spojnice, koljena, kolčaci)	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7610 – Konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (na primjer, mostovi i sekcije mostova, tornjevi, rešetkasti stupovi, krovovi, krovovišta, vrata i prozori te okviri za njih, pragovi za vrata, ograde, potporni stupovi i stupovi), od aluminija; limovi, šipke, profili, cijevi i slično, od aluminija, pripremljeni za uporabu u konstrukcijama	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
7611 00 00 – Rezervoari, cisterne, bačve i slično, od aluminija, za bilo koji materijal (osim stlačenih ili ukapljenih plinova), obujma većeg od 300 l, neovisno jesu li obloženi ili toplinski izolirani ili ne, ali neopremljeni mehaničkim i toplinskim uređajima	Ugljikov dioksid i perfluorougljici

Oznaka KN	Staklenički plin
7612 – Aluminijske bačve, burad, limenke, kutije i slični spremnici (uključujući krute ili sklopive cjevaste spremnike), za bilo koji materijal (osim za stlačene ili ukapljene plinove), obujma ne većeg od 300 l, neovisno jesu li obloženi ili toplinski izolirani ili ne, ali neopremljeni mehaničkim i toplinskim uređajima	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7613 00 00 – Aluminijski spremnici za stlačene ili ukapljene plinove	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7614 – Žica u strukovima, užad, pletene trake i slično, od aluminijske, električno neizolirani	Ugljikov dioksid i perfluorogljici
7616 – Ostali proizvodi od aluminijske	Ugljikov dioksid i perfluorogljici

Kemikalije

Oznaka KN	Staklenički plin
2804 10 00 – Vodik	Ugljikov dioksid

PRILOG III.

Treće zemlje i područja izvan područja primjene ove Uredbe za potrebe članka 2.

1. TREĆE ZEMLJE I PODRUČJA IZVAN PODRUČJA PRIMJENE OVE UREDBE

Ova se Uredba ne primjenjuje na robu podrijetlom iz sljedećih zemalja:

- Island,
- Lihtenštajn,
- Norveška,
- Švicarska.

Ova se Uredba ne primjenjuje na robu podrijetlom sa sljedećih područja:

- Büsingen,
- Heligoland,
- Livigno,
- Ceuta,
- Melilla.

2. TREĆE ZEMLJE I PODRUČJA IZVAN PODRUČJA PRIMJENE OVE UREDBE U POGLEDU UVOZA ELEKTRIČNE ENERGIJE NA CARINSKO PODRUČJE UNIJE

[Treće zemlje ili područja treba dodati ili ukloniti Komisija na temelju članka 2. stavka 11.]

PRILOG IV.

Metode za izračun ugrađenih emisija za potrebe članka 7.

1. DEFINICIJE

Za potrebe ovog Priloga i priloga V. i VI. primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „jednostavna roba” znači roba proizvedena u procesu proizvodnje za koji su potrebni isključivo ulazni materijali (prekursori) i goriva s nultim ugrađenim emisijama;
- (b) „složena roba” znači roba koja nije jednostavna roba;
- (c) „specifične ugrađene emisije” znači ugrađene emisije jedne tone robe, izražene u tonama emisija CO₂e po toni robe;
- (d) „faktor emisije CO₂” znači ponderirani prosjek intenziteta CO₂ električne energije proizvedene iz fosilnih goriva unutar nekog zemljopisnog područja; faktor emisije CO₂ dobiva se dijeljenjem podataka o emisijama CO₂ za sektor električne energije s bruto proizvodnjom električne energije iz fosilnih goriva na predmetnom zemljopisnom području; izražava se u tonama CO₂ po megavatsatu;
- (e) „faktor emisije za električnu energiju” znači zadana vrijednost, izražena u CO₂e, koja predstavlja intenzitet emisija električne energije potrošene u proizvodnji robe;
- (f) „ugovor o kupnji energije” znači ugovor na temelju kojeg osoba ugovara kupnju električne energije izravno od proizvođača električne energije;
- (g) „operator prijenosnog sustava” znači operator kako je definiran u članku 2. točki 35. Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

2. UTVRĐIVANJE STVARNIH SPECIFIČNIH UGRAĐENIH EMISIJA ZA JEDNOSTAVNU ROBU

Za utvrđivanje specifičnih stvarnih ugrađenih emisija za jednostavnu robu proizvedenu u određenom postrojenju uzimaju se u obzir izravne i, ako je to primjenjivo, neizravne emisije. U tu se svrhu treba primijeniti sljedeća jednadžba:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g}{AL_g}$$

pri čemu:

SEE _g	su specifične ugrađene emisije robe g izražene u CO ₂ e po toni;
AttrEm _g	su pripisane emisije robe g; i
AL _g	je razina aktivnosti robe, koja podrazumijeva količinu robe proizvedenu u tom postrojenju u izvještajnom razdoblju.

„Pripisane emisije” znači dio emisija postrojenja tijekom izvještajnog razdoblja koje nastaju u procesu proizvodnje u kojem se proizvodi roba g kad se primjenjuju granice sustava u procesu proizvodnje definirane provedbenim aktima donesenima u skladu s člankom 7. stavkom 7. Pripisane emisije izračunavaju se upotrebom sljedeće jednadžbe:

$$AttrEm_g = DirEm + IndirEm$$

pri čemu:

DirEm	su izravne emisije koje nastaju u procesu proizvodnje, izražene u tonama CO ₂ e, unutar granica sustava iz provedbenog akta donesenog u skladu s člankom 7. stavkom 7.; i
-------	--

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

indir Em su neizravne emisije koje nastaju u proizvodnji električne energije koja se troši tijekom procesa proizvodnje robe, izražene u tonama CO₂e, unutar granica sustava iz provedbenog akta donesenog u skladu s člankom 7. stavkom 7.

3. UTVRĐIVANJE STVARNIH UGRAĐENIH EMISIJA ZA SLOŽENU ROBU

Za utvrđivanje specifičnih stvarnih ugrađenih emisija za složenu robu proizvedenu u određenom postrojenju treba se primijeniti sljedeća jednadžba:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g + EE_{ImpMat}}{AL_g}$$

pri čemu:

AttrEm_g su pripisane emisije robe g;

AL_g je razina aktivnosti robe, koja podrazumijeva količinu robe proizvedenu u tom postrojenju u izvještajnom razdoblju; i

EE_{ImpMat} su ugrađene emisije ulaznih materijala (prekursora) potrošenih u procesu proizvodnje. U obzir se uzimaju samo ulazni materijali (prekursori) koji su navedeni kao relevantni za granice sustava u procesu proizvodnje kako su navedene u provedbenom aktu donesenom u skladu s člankom 7. stavkom 7. Relevantne emisije EE_{ImpMat} izračunavaju se na sljedeći način:

$$EE_{ImpMat} = \sum_{i=1}^n M_i \cdot SEE_i$$

pri čemu:

M_i je masa ulaznog materijala (prekursora) i koji se upotrebljava u procesu proizvodnje; i

SEE_i su specifične ugrađene emisije za ulazni materijal (prekursor) i. Za SEE_i operator postrojenja primjenjuje vrijednost emisija koje proizlaze iz postrojenja u kojem je ulazni materijal (prekursor) proizveden, pod uvjetom da se podatci tog postrojenja mogu na odgovarajući način izmjeriti.

4. UTVRĐIVANJE ZADANIH VRIJEDNOSTI IZ ČLANKA 7. STAVAKA 2. I 3.

Kako bi se utvrdile zadane vrijednosti, za utvrđivanje ugrađenih emisija upotrebljavaju se samo stvarne vrijednosti. Ako ne postoje stvarni podatci, mogu se upotrijebiti vrijednosti iz literature. Prije nego što se prikupe podatci potrebni za utvrđivanje relevantnih zadanih vrijednosti za svaku vrstu robe navedenu u Prilogu I. Komisija objavljuje smjernice o pristupu koji se primjenjuje kako bi se provela korekcija za otpadne plinove ili stakleničke plinove upotrijebljene kao ulazni materijal u procesu. Zadane vrijednosti utvrđuju se na temelju najboljih dostupnih podataka. Najbolji dostupni podatci temelje se na pouzdanim i javno dostupnim informacijama. Zadane vrijednosti periodično se revidiraju u okviru provedbenih akata donesenih u skladu s člankom 7. stavkom 7. na temelju najnovijih i pouzdanih informacija, među ostalim na temelju informacija koje je dostavila treća zemlja ili skupina trećih zemalja.

4.1. Zadane vrijednosti iz članka 7. stavka 2.

Kad ovlašteni CBAM deklarant ne može na odgovarajući način utvrditi stvarne emisije, primjenjuju se zadane vrijednosti. Te se vrijednosti utvrđuju prema prosječnom intenzitetu emisija svake zemlje izvoznice i za svaku vrstu robe navedenu u Prilogu I., osim električne energije, uvećanom za proporcionalno utvrđenu maržu. Ta se marža utvrđuje u provedbenim aktima donesenima u skladu s člankom 7. stavkom 7. i određuje se na odgovarajućoj razini kako bi se osigurao okolišni integritet CBAM-a, na temelju najnovijih i pouzdanih informacija, među ostalim na temelju informacija prikupljenih tijekom prijelaznog razdoblja. Ako se pouzdani podatci za zemlju izvoznicu ne mogu primijeniti na određenu vrstu robe, zadane vrijednosti temelje se na prosječnom intenzitetu emisija X % postrojenja u okviru EU sustava trgovanja emisijama s najlošijim rezultatima za tu vrstu robe. Vrijednost X utvrđuje se u provedbenim aktima donesenima u skladu s člankom 7. stavkom 7. i određuje se na odgovarajućoj razini kako bi se osigurao okolišni integritet CBAM-a, na temelju najnovijih i pouzdanih informacija, među ostalim na temelju informacija prikupljenih tijekom prijelaznog razdoblja.

4.2. Zadane vrijednosti za uvezenu električnu energiju iz članka 7. stavka 3.

Zadane vrijednosti za uvezenu električnu energiju utvrđuju se za treću zemlju, skupinu trećih zemalja ili regiju unutar treće zemlje ili na temelju specifičnih zadanih vrijednosti, u skladu s točkom 4.2.1. ili, ako te vrijednosti nisu dostupne, na temelju alternativnih zadanih vrijednosti u skladu s točkom 4.2.2.

Ako se električna energija proizvodi u trećoj zemlji, skupini trećih zemalja ili regiji u trećoj zemlji i provози se kroz treće zemlje, skupine trećih zemalja, regije u trećim zemljama ili države članice s ciljem uvoza u Uniju, upotrebljavaju se zadane vrijednosti iz treće zemlje, skupine trećih zemalja ili regije u trećoj zemlji u kojoj je električna energija proizvedena.

4.2.1. Specifične zadane vrijednosti za treću zemlju, skupinu trećih zemalja ili regiju u trećoj zemlji

Specifične zadane vrijednosti utvrđuju se na razini faktora emisije CO₂ u trećoj zemlji, skupini trećih zemalja ili regiji u trećoj zemlji na temelju najboljih podataka dostupnih Komisiji.

4.2.2. Alternativne zadane vrijednosti

Ako specifična zadana vrijednost nije dostupna za treću zemlju, skupinu trećih zemalja ili regiju unutar treće zemlje, alternativna zadana vrijednost za električnu energiju utvrđuje se na razini faktora emisije CO₂ u Uniji.

Ako se na temelju pouzdanih podataka može dokazati da je faktor emisije CO₂ u trećoj zemlji, skupini trećih zemalja ili regiji u trećoj zemlji niži od specifične zadane vrijednosti koju je utvrdila Komisija ili niži od emisijskog faktora CO₂ u Uniji, za tu se treću zemlju, skupinu trećih zemalja ili regiju u trećoj zemlji može upotrijebiti alternativna zadana vrijednost temeljena na tom faktoru emisije CO₂.

4.3 Zadane vrijednosti za ugrađene neizravne emisije

Zadane vrijednosti za neizravne emisije ugrađene u robu proizvedenu u trećoj zemlji utvrđuju se na temelju zadane vrijednosti izračunane na temelju prosjeka emisijskog faktora elektroenergetske mreže Unije, emisijskog faktora elektroenergetske mreže zemlje podrijetla ili faktora emisije CO₂ izvorâ za određivanje cijena električne energije upotrijebljene za proizvodnju te robe u zemlji podrijetla.

Ako treća zemlja ili skupina trećih zemalja na temelju pouzdanih podataka dokaže Komisiji da je prosječni faktor emisije za kombinaciju izvora električne energije ili faktor emisije CO₂ izvorâ za određivanje cijene u toj trećoj zemlji ili skupini trećih zemalja niži od zadane vrijednosti za neizravne emisije, za tu se zemlju ili skupinu zemalja utvrđuje alternativna zadana vrijednost temeljena na tom prosječnom faktoru emisije CO₂.

Komisija najkasnije 30. lipnja 2025. donosi provedbeni akt u skladu s člankom 7. stavkom 7. kako bi dodatno utvrdila koje se metode izračuna određene u skladu s prvim odlomkom primjenjuju na izračun zadanih vrijednosti. U tu se svrhu Komisija oslanja na najnovije i pouzdane podatke, uključujući podatke prikupljene tijekom prijelaznog razdoblja, o količini električne energije upotrijebljene za proizvodnju robe navedene u Prilogu I., kao i o zemlji podrijetla, izvoru proizvodnje i faktorima emisije povezanim s tom električnom energijom. Posebna metoda izračuna određuje se na temelju najprikladnijeg načina za zadovoljavanje obaju sljedećih kriterija:

- sprječavanja izmještanja emisija ugljika;
- osiguravanja okolišnog integriteta CBAM-a.

5. UVJETI ZA PRIMJENU STVARNIH EMISIJA UGRAĐENIH U UVEZENU ELEKTRIČNU ENERGIJU

Ovlašteni CBAM deklarant može za izračun iz članka 7. stavka 3. umjesto zadanih vrijednosti primijeniti stvarne ugrađene emisije ako su ispunjeni sljedeći kumulativni kriteriji:

- (a) količina električne energije za koju se traži primjena stvarnih ugrađenih emisija obuhvaćena je ugovorom o kupnji energije između ovlaštenog CBAM i proizvođača električne energije koji se nalazi u trećoj zemlji;
- (b) postrojenje koje proizvodi električnu energiju izravno je povezano s prijenosnim sustavom Unije ili se može dokazati da u vrijeme izvoza nije bilo fizičkog zagušenja mreže ni u jednoj točki mreže između postrojenja i prijenosnog sustava Unije;
- (c) postrojenje koje proizvodi električnu energiju ne ispušta više od 550 grama CO₂ iz fosilnih goriva po kilovatsatu električne energije;
- (d) svi nadležni operatori prijenosnih sustava u zemlji podrijetla, zemlji odredišta i, ako je relevantno, svakoj zemlji provoza za dodijeljeni interkonekcijski kapacitet jamčeno su imenovali količinu električne energije za koju se traži primjena stvarnih ugrađenih emisija, a imenovani kapacitet i proizvodnja električne energije u postrojenju odnose se na isto razdoblje, koje ne smije biti dulje od jednog sata;
- (e) ispunjavanje prethodno navedenih kriterija potvrđuje akreditirani verifikator, kojem se dostavljaju barem mjesečna privremena izvješća u kojima se pokazuje kako su ti kriteriji ispunjeni.

Akumulirana količina električne energije na temelju ugovora o kupnji energije i njezine odgovarajuće stvarne ugrađene emisije isključuju se iz izračuna emisijskog faktora zemlje odnosno emisijskog faktora CO₂ koji se upotrebljava za potrebe izračuna neizravnih emisija električne energije ugrađenih u robu u skladu s točkom 4.3.

6. UVJETI ZA PRIMJENU STVARNIH UGRAĐENIH EMISIJA ZA NEIZRAVNE EMISIJE

Ovlašteni CBAM deklarant može umjesto zadanih vrijednosti primijeniti stvarne ugrađene emisije za izračun iz članka 7. stavka 4. ako može dokazati izravnu tehničku vezu između postrojenja u kojem se uvezena roba proizvodi i izvora za proizvodnju električne energije ili ako je operator tog postrojenja sklopio ugovor o kupnji energije s proizvođačem električne energije koji se nalazi u trećoj zemlji za količinu električne energije koja je istovjetna količini za koju se traži upotreba specifične vrijednosti.

7. PRILAGODBA ZADANIH VRIJEDNOSTI IZ ČLANKA 7. STAVKA 2. NA TEMELJU ZNAČAJKI SPECIFIČNIH ZA REGIJU

Zadane vrijednosti mogu se prilagoditi određenim područjima odnosno regijama unutar trećih zemalja u kojima prevladavaju specifične značajke u smislu objektivnih faktora emisije. Ako su podatci prilagođeni tim specifičnim lokalnim značajkama dostupni i ako se mogu odrediti preciznije zadane vrijednosti, one se mogu upotrijebiti.

Ako deklaranti za robu podrijetlom iz treće zemlje, skupine trećih zemalja ili regije unutar treće zemlje mogu na temelju pouzdanih podataka dokazati da su alternativne prilagodbe zadanih vrijednosti s obzirom na značajke specifične za regije niže od zadanih vrijednosti koje je odredila Komisija, mogu se upotrijebiti takve prilagodbe specifične za regije.

—

PRILOG V.

Knjigovodstveni zahtjevi za informacije koje se upotrebljavaju za izračun ugrađenih emisija za potrebe članka 7. stavka 5.

1. MINIMALNI PODATCI KOJE OVLAŠTENI CBAM DEKLARANT TREBA ČUVATI ZA UVEZENU ROBU:
 1. podatci na temelju kojih se identificira ovlašteni CBAM deklarant:
 - (a) ime;
 - (b) broj CBAM računa;
 2. podatci o uvezenoj robi:
 - (a) vrsta i količina svake vrste robe;
 - (b) zemlja podrijetla;
 - (c) stvarne emisije ili zadane vrijednosti.
 2. MINIMALNI PODATCI KOJE OVLAŠTENI CBAM DEKLARANT TREBA ČUVATI ZA EMISIJE UGRAĐENE U UVEZENU ROBU KOJE SE UTVRĐUJU NA TEMELJU STVARNIH EMISIJA
Za svaku vrstu uvezene robe u kojoj se ugrađene emisije utvrđuju na temelju stvarnih emisija čuvaju se sljedeći dodatni podatci:
 - (a) identifikacija postrojenja u kojem je roba proizvedena;
 - (b) informacije za kontakt operatora postrojenja u kojem je roba proizvedena;
 - (c) izvješće o verifikaciji kako je utvrđeno u Prilogu VI.;
 - (d) specifične ugrađene emisije robe.
-

PRILOG VI.

Načela verifikacije i sadržaj izvješća o verifikaciji za potrebe članka 8.

1. NAČELA VERIFIKACIJE

Primjenjuju se sljedeća načela:

- (a) verifikatori provode verifikacije uz stručni skepticizam;
- (b) ukupne ugrađene emisije koje treba deklarirati u CBAM deklaraciji smatraju se verificiranim samo ako verifikator s razumnom sigurnošću utvrdi da u izvješću o verifikaciji nema značajnih pogrešnih prikazivanja i značajnih neusklađenosti u odnosu na izračun ugrađenih emisija u skladu s pravilima iz Priloga IV.;
- (c) verifikator je dužan obilaziti postrojenja, osim ako su ispunjeni specifični kriteriji za izuzeće od obilaska postrojenja;
- (d) verifikator se pri donošenju odluke o tome jesu li pogrešna prikazivanja ili neusklađenosti značajni koristi pragovima koji su navedeni u provedbenim aktima donesenima u skladu s člankom 8. stavkom 3.

U slučaju parametara za koje takvi pragovi nisu određeni, verifikator stručnom prosudbom utvrđuje trebaju li se pogrešna prikazivanja ili neusklađenosti, pojedinačno ili zajedno s drugim pogrešnim prikazivanjima ili neusklađenostima, smatrati značajnima.

2. SADRŽAJ IZVJEŠĆA O VERIFIKACIJI

Verifikator izrađuje izvješće o verifikaciji u kojem utvrđuje ugrađene emisije robe i navodi sva pitanja relevantna za obavljene posao te u koje uključuje barem sljedeće informacije:

- (a) identifikaciju postrojenja u kojem je roba proizvedena;
- (b) informacije za kontakt operatora postrojenja u kojem je roba proizvedena;
- (c) primjenjivo izvještajno razdoblje;
- (d) ime i informacije za kontakt verifikatora;
- (e) akreditacijski broj verifikatora i naziv akreditacijskog tijela;
- (f) datum obilaska postrojenja, ako je primjenjivo, ili razloge zbog kojih obilazak postrojenja nije proveden;
- (g) količine svake vrste deklarirane robe koja je proizvedena u izvještajnom razdoblju;
- (h) kvantifikaciju izravnih emisija iz postrojenja tijekom izvještajnog razdoblja;
- (i) opis načina na koji se emisije postrojenja pripisuju različitim vrstama robe;
- (j) kvantitativne informacije o robi, emisijama i energetskim tokovima koji nisu povezani s tom robom;
- (k) u slučaju složene robe:
 - i. količine svakog od upotrijebljenih ulaznih materijala (prekursora);
 - ii. specifične ugrađene emisije povezane sa svakim od upotrijebljenih ulaznih materijala (prekursora);
 - iii. ako se upotrebljavaju stvarne emisije: identifikaciju postrojenja u kojem je ulazni materijal (prekursor) proizveden i stvarne emisije koje nastaju tijekom proizvodnje tog materijala;

-
- (l) izjavu verifikatora kojom potvrđuje da s razumnom sigurnošću smatra da izvješće ne sadržava značajna pogrešna prikazivanja i značajne neusklađenosti u odnosu na pravila za izračun iz Priloga IV.;
 - (m) informacije o značajnim pogrešnim prikazivanjima koja su utvrđena i ispravljena;
 - (n) informacije o značajnim neusklađenostima s pravilima za izračun iz Priloga IV. koje su utvrđene i ispravljene.
-